

zij noodzakelijk in een democratische samenleving, waarbij de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit in acht worden genomen en er een adequaat rechtsmiddel open staat. Het gaat hierbij in het bijzonder om de verenigbaarheid van de voorschriften inzake veilige afstand, groepsvorming en andere voorschriften met verschillende hierna nader genoemde vrijheidsrechten. Het type rechtsmiddel dat open staat is afhankelijk van het gebruikte handhavingsinstrument dan wel de opgelegde sanctie (bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk). Er worden geen rechtsmiddelen uitgesloten, ook niet de gang naar de burgerlijk rechter.

6.2. Besloten plaatsen en woningen

Het wetsvoorstel voorziet in beperkingen aan het huisrecht dat wordt beschermd door artikel 10 Grondwet, voor zover het gaat om de persoonlijke levenssfeer in een woning (artikel 58n).²² Bescherming tegen binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is beschermd in artikel 12 Grondwet, een verbijzondering van artikel 10 Grondwet. Deze rechtsbelangen worden eveneens beschermd door het verdragsrecht, waaronder artikel 8 EVRM en artikel 17 IVBPR.

De bescherming tegen binnentreden zoals bedoeld in artikel 12 Grondwet komt toe aan de bewoners. Een bewoner is degene die een woning als zodanig gebruikt; daarbij doet het er niet toe of hij huurder of eigenaar is. In beginsel is ieder lid van een huishouding als bewoner aan te merken. De regering acht de beperking op het huisrecht gerechtvaardigd wanneer dit noodzakelijk is om de verspreiding van het virus zoveel mogelijk tegen te gaan en anderen tegen besmetting met dit virus te beschermen. Benadrukt zij dat de veilige afstandsnorm en de groepsverboden op grond van deze wet niet zien op de woning en binnen de woning worden geen dwingende hygiënemaatregelen gesteld. Dat neemt niet weg dat door het kabinet ook ten aanzien van de hygiëne en het ontvangen van bezoek binnen de woning adviezen zijn gegeven, gebaseerd op de richtlijnen van het RIVM. Bepaalde gedragingen binnenshuis kunnen echter zorgen voor onmiddellijke verdere verspreiding van het virus. Daarin ligt de noodzaak tot normering van gedragingen die een gevaar vormen voor de volksgezondheid en waarvoor geen minder vergaande manier beschikbaar is om bewoners en anderen te beschermen tegen het virus. Vanwege het belang van de volksgezondheid en de bestrijding van de epidemie acht de regering het noodzakelijk om aan gedragingen en activiteiten in of vanuit een woning die ernstige gevaren voor de onmiddellijke verspreiding van het virus met zich brengen een eind te kunnen maken. Voorbeelden die zich reeds hebben voorgedaan zijn de zogenoemde 'coronafeestjes' en ook pokertoernooien, waarbij aanwezigen nadrukkelijk geen acht slaan op de geldende adviezen en richtlijnen van het RIVM. Aangezien een infectie met het virus onopgemerkt kan blijven maar wel overdraagbaar is, kan het virus zich in dit soort situaties snel verspreiden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een groot aantal personen die zich in een kleine ruimte bevinden, zonder de veilige afstand in acht te nemen.

Vanwege het fundamentele belang van het huisrecht moet terughoudendheid worden betracht bij het stellen van regels en handhaven achter de voordeur van woningen. Artikel 174a van de Gemeentewet bevat reeds een bevoegdheid voor de burgemeesters om bij ernstige gevaren voor de gezondheid een woning te sluiten. De regering acht het wenselijk in aanvulling op die sluitingsbevoegdheid een instrument in het leven te roepen dat proportioneel en gericht optreden tegen deze problematiek mogelijk maakt waardoor een minder ingrijpend alternatief voorhanden is dan de sluitingsbevoegdheid. Daarom is in deze wet de bevoegdheid opgenomen om gedragingen of activiteiten die een ernstige vrees voor de onmiddellijke verspreiding van covid-19 voortbrengen terstond te staken. Het bevel is gericht op de beëindiging van de situatie en is op zichzelf geen sanctie. Een bevel tot verwijdering kan niet gericht worden aan personen die woonachtig zijn in die woning. De mogelijke beperkingen zijn daarmee bij wet voorzien, dienen een legitiem doel (bescherming van de gezondheid) en zijn noodzakelijk te achten in een democratische samenleving. De overtreding van een dergelijk gegeven bevel is strafbaar op grond van het voorgestelde artikel 68bis en, in geval van opzet, op grond van artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

²² Kamerstukken II 1975/76, 13872, nr. 3, p. 41-42.

6.3. Gevolgen voor vergaderen, betogen en belijden van godsdienst en levensovertuiging

Het wetsvoorstel voorziet in een veilige afstandsnorm (artikel 58f) – waarvan de afstand als zodanig die bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld – met daarop een aantal uitzonderingen. Daarnaast geldt een verbod op groepsvorming, met eveneens een aantal uitzonderingen (artikel 58g). Ook voorziet de wet in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen, waaronder hygiënevoorschriften (artikel 58n). Met betrekking tot de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van vergadering en betoging geldt in dat verband het volgende. Van het verbod op groepsvorming worden in de wetsvoorstel uitgezonderd personen die in gemeenschap met anderen hun godsdienst of levensovertuiging belijden en personen die deelnemen aan een vergadering of betoging als bedoeld in de Wet openbare manifestaties (Wom). Op basis van het wetsvoorstel gaat wel de veilige afstandsnorm gelden voor vergaderingen, betogingen en samenkomsten tot het belijden van een godsdienst of levensovertuiging, zowel met betrekking tot openbare samenkomsten als samenkomsten binnen gebouwen en besloten plaatsen. Daarnaast kunnen de bij ministeriële regeling gestelde hygiënemaatregelen van toepassing zijn, zolang deze het recht om samen te komen als zodanig niet beperken. De regering besteedt in dit onderdeel aandacht aan de relatie van deze normen in relatie tot het recht om – in gemeenschap met anderen – een godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden (artikel 6 Grondwet) en het recht tot vergadering en betoging (artikel 9 Grondwet). Daarbij wordt ook de Wet openbare manifestaties (Wom) betrokken die (de beperking van) deze rechten uitwerkt.

Vergaderingen en betogingen alsmede samenkomsten tot het belijden van godsdienst en levensovertuiging worden tezamen ook wel aangeduid als 'manifestaties'. Op grond van de Wom en daarop gebaseerde kennisgevingsstelsels in gemeentelijke verordeningen bestaat een meldingsplicht wanneer het voornemen is een manifestatie op een openbare plaats te houden. Het bevoegde gezag kan naar aanleiding van een dergelijke melding besluiten de manifestatie vooraf te beperken of in het uiterste geval te verbieden, indien (onder meer) het belang van de gezondheid dit vergt. In uiterste gevallen kan een niet gemelde manifestatie op grond van de Wom worden beëindigd indien eveneens het belang van de gezondheid dit vergt.

Ten aanzien van manifestaties die niet op een openbare plaats worden gehouden geldt geen meldingsplicht en kan door het bevoegd gezag alleen reactief worden opgetreden, door de manifestatie te beëindigen wanneer de gezondheid of de bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden dat vereisen. Deze laatste bevoegdheid geldt alleen voor publiek toegankelijke vergaderingen of betogingen op andere dan openbare plaatsen. Maatregelen die nodig zijn ter bestrijding van het virus, kunnen voor manifestaties die door de Wom worden gereguleerd aldus steeds per geval op basis van die wet worden getroffen. Het belijden van een godsdienst of levensovertuiging in een gebouw of besloten plaats valt buiten de reikwijdte van dit stelsel.

In relatie tot de onderhavige grondrechten geldt in dat verband dat in de artikelen 6, eerste lid, en 9, eerste lid, Grondwet de clausulering 'behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet' is opgenomen. Deze clausulering geeft de wetgever in formele zin de bevoegdheid de uitoefening van het recht tot vergadering en betoging en het recht tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging – ook binnen gebouwen en besloten plaatsen – te beperken.²³ Artikel 6, tweede lid, en artikel 9, tweede lid, Grondwet maken het mogelijk dat op een lager niveau bevoegdheden worden toegekend tot beperking van godsdienstige en levensbeschouwelijke belijdenisvrijheid buiten gebouwen en besloten plaatsen alsmede tot beperking van vergaderingen en betogingen 'ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer, en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden'. Hiertoe is dan wel vereist dat de lagere regelgever daartoe gemachtigd is op grond van een specifieke formele wet, dus krachtens uitdrukkelijke delegatie bevoegd is verklaard deze rechten te beperken. De Wom vormt hiervan een uitwerking.

Dit wetsvoorstel raakt de uitoefening van de onderhavige rechten in zoverre dat het regelt dat in gebouwen en besloten plaatsen, de veilige afstand in acht moet worden genomen. Deze

²³ Voor een uitgebreidere toelichting op dit onderscheid wordt verwezen naar het wetenschappelijk commentaar op artikel 6 Grondwet van C. van Bijsterveld en B.P. Vermeulen op www.nederlandrechtstaat.nl.

maatregelen zijn in het gehele openbare leven noodzakelijk ter bestrijding van het virus, en daarmee ook in deze gebouwen en besloten plaatsen. Voor zover daarmee sprake zou zijn van de beperking van grondrechten, acht de regering deze gerechtvaardigd door het ermee gediende doel, de genoemde noodzaak en doordat de maatregel in redelijke verhouding staat tot die noodzaak. Aan die verhouding draagt onder andere bij de tijdelijkheid van de maatregelen.

Daarnaast regelt het voorstel dat bij ministeriële regeling hygiënemaatregelen kunnen worden vastgesteld. Hygiënemaatregelen, zoals het verplicht moeten wassen van handen, kunnen wel enige hinder opleveren maar zijn naar de mening van de regering als zodanig geen beperking van het recht om individueel of in gemeenschap met anderen een godsdienst of levensovertuiging te belijden of om te vergaderen en te betogen. Derhalve hoeft niet te worden voldaan aan de eisen die de Grondwet stelt aan de beperking van deze grondrechten. Omgekeerd geldt dat de te stellen hygiënenormen niet zodanig mogen zijn dat zij de uitoefening beperken van het recht om een godsdienst of levensovertuiging te belijden binnen een gebouw.

6.4. Vrijheid van verplaatsing

Het recht voor een ieder om zich vrijelijk te verplaatsen is niet opgenomen in de Grondwet. Wel wordt dit geregeld in artikel 2 van het Vierde Protocol bij het EVRM en – met een overeenkomstige strekking – in artikel 12 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR). Hieruit volgt dat dit recht alleen kan worden beperkt indien de wet daarin voorziet. Gelet op de betekenis van het begrip 'wet' in deze Verdragen behoeft dit geen wet in formele zin te zijn. Een lager wettelijk voorschrift, zoals een bevel of een ministeriële regeling valt ook onder de reikwijdte van deze beperkingsmogelijkheid. Daarnaast moet de beperking noodzakelijk zijn in een democratische samenleving. Een gerechtvaardigd doel voor het beperken van de vrijheid van verplaatsing kan gelegen zijn in het voorkomen van strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Ingeval van beperking van deze vrijheid in bepaalde omschreven gebieden volstaat volgens het EVRM ook het 'algemeen belang'.

6.5. Eigendomsrecht

Het eigendomsrecht wordt door de Grondwet beschermd voor zover het gaat om onteigening, vernietiging, onbruikbaarmaking en – hier voornamelijk relevant – de beperking van de uitoefening van het eigendomsrecht (art. 14 Grondwet). Als zodanige beperking kan worden gezien de sluiting van bijvoorbeeld kinderopvangcentra en horeca. Daarnaast is het recht van iedere natuurlijke of rechtspersoon op het ongestoord genot van zijn eigendom onder andere beschermd in artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM. Een inmenging ten aanzien van het recht op eigendom is gerechtvaardigd indien dit is gebaseerd op een wettelijk voorschrift en indien dit in het algemeen belang noodzakelijk is, in het bijzonder met het oog op sociale en economische doelstellingen.²⁴ Een maatregel is in het algemeen belang noodzakelijk indien de belangenafweging tussen enerzijds het algemeen belang dat met de inmenging gediend wordt en anderzijds de belangen van de eigenaar ten aanzien van wie de inmenging plaatsvindt leidt tot een redelijke balans (de zogenaamde 'fair balance'), waarbij de maatregel ook dient te voldoen aan de eis van proportionaliteit. De jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens leert dat het de lidstaten een ruime beoordelingsvrijheid ('margin of appreciation') toekent ten aanzien van het bepalen dat een inmenging ten aanzien van het recht op eigendom in het algemeen belang is en dat er sprake is van een redelijke balans.²⁵

De ernst en omvang van de epidemie zijn de directe oorzaak van de maatregelen die zijn afgekondigd. De noodzaak daarvan vloeit direct voort uit het belang om de volksgezondheid te beschermen en houdt verband met de positieve verplichting die voortvloeit uit gezondheidszorg als mensenrecht zoals in het begin van deze paragraaf uiteen is gezet.

²⁴ T. Barkhuysen en M..L van Emmerik, *De eigendomsbescherming van art. 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM*, preadviezen Vereniging voor Burgerlijk Recht, Kluwer, 2005, p. 67.

²⁵ Ibid. p.67, 68.

7. Verhouding tot EU Recht

Uit de rechtspraak van het Hof van de Europese Unie over het vrij verkeer van personen volgt dat het recht op vrij verkeer de opheffing eist van iedere beperking van het vrij verkeer – ook indien deze beperking zonder onderscheid naar herkomst of nationaliteit geldt. Het vrij verkeer kan echter, indien er geen communautaire harmonisatiemaatregelen bestaan, worden beperkt door nationale regelingen om redenen van volksgezondheid. In deze context staat het aan de lidstaten te bepalen in welke mate zij de volksgezondheid willen beschermen en hoe dit moet worden bereikt. Zij moeten hierbij echter binnen de in het Verdrag aangegeven grenzen blijven en met name het evenredigheidsbeginsel eerbiedigen, ingevolge waarvan de genomen maatregelen geschikt moeten zijn om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen en niet verder mogen gaan dan nodig is voor het bereiken van dat doel²⁶.

De voorgestelde verboden en eventueel aan een vrijstelling of ontheffing verbonden voorschriften kunnen het personen uit andere lidstaten minder aantrekkelijk maken om hier bijvoorbeeld diensten te verrichten of af te nemen. Er is daarom sprake van een beperking van het vrij verkeer. De in dit wetsvoorstel opgenomen verboden en maatregelen zijn in de Europese Unie niet geharmoniseerd. Ook is vooralsnog niet gebleken dat de voorgenomen verboden geharmoniseerde regels van de Europese Unie raakt. Door de brede reikwijdte van de verboden kan echter niet volledig worden uitgesloten dat geharmoniseerde regels en de verboden elkaar raken. Mocht deze raakvlakken zich openbaren, kan daarmee bij voorschriften verbonden aan de ontheffing of vrijstelling rekening worden gehouden. Eventueel kan om redenen van rechtszekerheid een vrijstelling of ontheffing worden verleend als het verbod bij een specifieke toepassing zou leiden met strijdigheid van die geharmoniseerde regels van de Europese Unie.

Aangezien er sprake is van een beperking van het vrij verkeer van personen, moet worden bezien of deze beperking met een beroep op de volksgezondheid kan worden gerechtvaardigd. Zoals hierboven aangegeven is daarbij met name van belang of daarbij het evenredigheidsbeginsel wordt geëerbiedigd.

8. Uitvoeringsaspecten en toezicht en handhaving

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de rol van gemeenten, veiligheidsregio's, interbestuurlijk toezicht en de handhaving (toezicht op de naleving, opsporing en sanctionering).

8.1. Bevoegdheidsverdeling burgemeester en voorzitter van de veiligheidsregio

8.1.1. Burgemeester

De bestrijding van de epidemie van het virus vergt landelijk beleid en dat is het uitgangspunt van dit wetsvoorstel. Tegelijkertijd zijn de getroffen maatregelen voelbaar op lokaal niveau: de directe leefomgeving, het publieke (sociale) leven en de werkomgeving. De hoofdelementen van de maatregelen die nodig zijn voor de bestrijding van de epidemie van het virus worden vastgelegd in het nieuwe hoofdstuk Va van de Wpg en worden verder uitgewerkt in lagere regelgeving. Die normen en maatregelen betreffen ook de gang van zaken op openbare en publieke plaatsen die nu als gemeentelijk belang (autonoom) door gemeenten ter hand (kunnen) worden genomen. Burgemeesters hebben zicht op de concrete toepassing van de veilige afstand, groepsbeheersing en hygiënenormen in hun gemeente. Daar waar nodig is voorts voorzien in bevoegdheden voor de burgemeester om een ontheffing te treffen in bijzondere gevallen.

Naast de bevoegdheid die de minister op grond van de Gemeentewet heeft om in incidentele gevallen bericht en raad te vragen van de burgemeester, is er behoefte aan een goed beeld van de gevolgen van de uitvoering van deze wet. Daarom bevat het voorstel een verplichting tot het verstrekken van structurele informatie aan de minister. Om ook in de regio voldoende zicht te

²⁶ Zie o.a. het arrest *Bacardi France*, C-429/02, punten 31-33.

houden op ontwikkelingen en om het gesprek te kunnen voeren over eventuele verschillen in aanpak en invulling, wordt de informatie verzameld door de voorzitter van de veiligheidsregio. Ten slotte dient de fysieke inrichting van de openbare ruimte, de verkeerssituatie, het terrassenbeleid te worden afgestemd op de bij of krachtens dit hoofdstuk vastgestelde maatregelen. Voorts kunnen in dit verband andere structurele aanpassingen nodig zijn in het belang van de gezondheid. Gemeenten kunnen met gebruik van hun autonome verordenende bevoegdheid aanvullend regels stellen voor zover die regels niet in strijd zijn met de bij of krachtens dit wetsvoorstel gestelde regels en die in paragraaf 4 uitgebreid zijn toegelicht.

8.1.2. Voorzitter veiligheidsregio

De voorzitter van de veiligheidsregio is bevoegd toepassing te geven aan een bevoegdheden die in hoofdstuk Va worden toegekend aan de burgemeester, indien het al dan niet uitoefenen van die bevoegdheid door de burgemeester een bovenlokaal effect met zich brengt. Het gaat daarbij om de bevoegdheden met betrekking tot het geven van ontheffingen, aanwijzingen en bevelen alsmede bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden. Dit geldt ook voor gevallen waarin de bevoegdheidsuitoefening door de burgemeester ernstige vrees doet ontstaan dat een bovenlokaal effect zal optreden. De beslissing of van een (dreigend) bovenlokaal effect sprake is, wordt ofwel genomen door de minister ofwel door de voorzitter van de veiligheidsregio. Die beslissing leidt ertoe dat de betreffende bevoegdheid overgaat op de voorzitter van de veiligheidsregio. Dat de bevoegdheid van de burgemeester overgaat op de voorzitter van de veiligheidsregio kan zowel de eenmalige toepassing van die bevoegdheid betreffen als de overname van die bevoegdheid voor meerdere gevallen. Dat is altijd gekoppeld aan het criterium in het eerste lid dat sprake moet zijn van bovenlokale effecten of de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Het is aan de minister dan wel de voorzitter van de veiligheidsregio om te bepalen hoe lang daarvan sprake is. De beslissing brengt met zich dat de burgemeester die het aangaat, die bevoegdheid voor die situatie dan wel gedurende die periode niet zelf kan uitoefenen. Omgekeerd brengt de bevoegdheidsverdeling in deze wet met zich dat de voorzitter de bevoegdheid niet langer in plaats van de burgemeester uitoefent dan noodzakelijk is. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 58d.

8.2. Interbestuurlijk toezicht

Het wetsvoorstel kent de burgemeester diverse bevoegdheden toe. Het gaat daarbij om de bevoegdheden met betrekking tot het verlenen van ontheffingen, aanwijzingen en bevelen alsmede bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden. Ook laat het wetsvoorstel de regelgevende bevoegdheid van de gemeenteraad onverlet, waarbij te denken valt aan de inrichting van wegen of de openingstijden van de horeca. De toepassing van die bevoegdheden zal in de praktijk zorgvuldig ter hand genomen worden.

Het is niet onmogelijk dat zich in incidentele gevallen situaties zullen voordoen waarin het gemeentebestuur niet, niet tijdig of niet de juiste beslissing neemt of handeling verricht die deze wet van hen verlangt. Voor deze situatie biedt artikel 124b Gemeentewet de mogelijkheid tot indeplaatsstelling. Dit wetsvoorstel regelt daarvoor geen afwijkende voorziening, maar sluit aan bij de reguliere systematiek van het interbestuurlijk toezicht. De Wpg is reeds opgenomen in de bijlage van de Gemeentewet, waaruit voortvloeit dat de minister in voorkomende gevallen bevoegd is om tot indeplaatsstelling over te gaan. Daarbij verdient het opmerking dat dit enkel gaat om de besluiten en handelingen die ingevolge hoofdstuk Va van het gemeentebestuur worden gevorderd. Besluiten en handelingen die worden verricht binnen de autonome ruimte van gemeenten die resteert, kunnen niet middels indeplaatsstelling worden afgedwongen. Besluiten of handelingen in strijd met het recht of het algemeen belang, kunnen wel bij koninklijk besluit vernietigd worden.

In de gevallen waarin besloten is dat de uitoefening door de burgemeester van bevoegdheden die hem bij of krachtens deze wet zijn toegekend, leidt tot een bovenlokaal effect, dan oefent de voorzitter van de veiligheidsregio deze bevoegdheden uit (zie paragraaf 8.1.2). Oefent de voorzitter van de veiligheidsregio die bevoegdheden niet naar behoren uit, dan kan de minister

hem krachtens artikel 7 Wpg opdragen hoe hij de bestrijding van de epidemie van het virus ter hand heeft te nemen.

8.3. Handhaving (toezicht op de naleving, opsporing en sanctionering)

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wpg zijn ingevolge artikel 64 Wpg belast de ambtenaren van de IGJ en de NVWA. Deze toezichthoudende taak zal ook betrekking hebben op de via dit wetsvoorstel in hoofdstuk Va van de Wpg op te nemen regels. Het nalevingstoezicht van de IGJ en de NVWA zal zich feitelijk beperken tot overtredingen en plaatsen die aansluiten bij de bestaande toezichthoudende taken van de IGJ en de NVWA. Het wetsvoorstel voorziet via het voorgestelde artikel 64a Wpg in een grondslag voor het aanwijzen van andere ambtenaren die eveneens belast zijn met het toezicht op de naleving van de de regels in hoofdstuk Va Wpg. Verder volgt uit de reikwijdte van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet (veilige en gezonde arbeidsomstandigheden) en uit de Arbeidsveiligheidswet BES dat de op grond van art. 24 lid 1 onderscheidenlijk art. 2 lid 5 van die wetten aangewezen toezichthouders (ambtenaren van de Inspectie SZW) in het kader van het toezicht op de naleving van die wetten tevens toezicht zullen houden op de naleving van de bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg vastgestelde regels op de werkplek.

In voorkomende gevallen zullen regels uit hoofdstuk Va Wpg kunnen worden gehandhaafd via de oplegging van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom door de minister, de burgemeester of de gezaghebber. In de artikelsgewijze toelichting op het nieuw voorgestelde artikel 58u wordt daar nader op ingegaan.

Via het voorgestelde artikel 68bis Wpg wordt overtreding van bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg gestelde regels strafbaar gesteld. In de artikelsgewijze toelichting op dat artikel wordt nader ingegaan op de strafbaarstellingen en strafsancties. Er is niet gekozen voor een bestuursrechtelijk sanctiestelsel (bestuurlijke boetes) of een gemengd strafrechtelijk en bestuursrechtelijk sanctiestelsel. De keuze voor het strafrecht sluit aan op de huidige wijze van handhaving van de noodverordeningen, waarvan de strafbaarstelling immers verloopt via artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr).

Het geldende beleid inzake de keuze tussen sanctiestelsels is laatstelijk neergelegd in de brief van de Ministers voor Rechtsbescherming en van Justitie en Veiligheid van 18 april 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 29279, nr. 503). Keuze voor een stelsel vergt een voorafgaande toets aan een aantal factoren die hieronder kort worden langsgelopen:

Feitelijke pakkans:

- Type overtreding is, in elk geval bij de afstandsnorm en de groepsvorming, een algemene gedragsnorm duidelijk gericht op de gehele samenleving, de context is open.
- Potentiële daders behoren tot een onbepaalde groep individuen.
- Als gevolg van de open context is er geen sprake van gespecialiseerde handhaving.

Aard van de overtreding:

- Deze is gericht op bescherming van het algemene belang van de volksgezondheid, een mede door het strafrecht te beschermen algemeen belang.
- Normovertredingen bij de afstandsnorm en de groepsvorming vinden primair in de openbare ruimte plaats.

Aard en zwaarte van de voorgenomen sanctie:

- Primair wordt gedacht aan de geldboete. Dat is niet doorslaggevend voor de keuze van het sanctiestelsel. Op overtreding van de huidige noodverordeningen (art. 443 Sr). staat ook hechtenis, en daarmee ook de mogelijkheid van een taakstraf (art. 9, tweede lid Sr). Het is van belang dat die mogelijkheid behouden blijft.

Generaal en speciaal preventief effect:

- In algemene zin zal toepassing van het strafrecht mogelijk een generaal-preventief effect hebben. Bij speciaal-preventieve effecten zijn ook de persoon van de dader en mogelijk ook de omstandigheden van het geval van belang.

Financiële en organisatorische aspecten:

- Inning van bestuursrechtelijke boetes vergt een ingewikkelder traject en langduriger organisatorische voorbereiding dan inning van strafrechtelijke boetes. Hierbij is ook van belang dat het onderhavige wetsvoorstel op zeer korter termijn in werking moet treden.

Internationaalrechtelijke en Unierechtelijke aspecten:

- Er zijn in deze context geen dwingende factoren voor de keuze van het sanctiestelsel.
- Uiteraard zal gelet moeten worden op de eisen voortvloeiend uit het EVRM.

Overige factoren

- Wellicht kan er een rol zijn voor verbeurdverklaring van zaken.
- Dwangmiddelen lijken, buiten eventuele ophouding voor verhoor na aanhouding, niet aan de orde bij de algemene norm.

Samenvattend wijst een toets aan deze criteria in de richting van strafrechtelijke handhaving. Keuze voor strafrechtelijke handhaving maakt het mogelijk dat zaken worden afgedaan met een dagvaarding of een strafbeschikking.

Ingevolge artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) zijn in Europees Nederland met de opsporing van alle strafbare feiten belast: (a) de officier van justitie; (b) politieambtenaren, zoals nader omschreven in art. 141, onder b; (c) ambtenaren van de Koninklijke marechaussee, zoals nader omgeschreven in art. 141, onder c; (d) de opsporingsambtenaren van de FIOD, de ILT-IOD, de NVWA-OPD en de ISZW-DO. Niet al deze opsporingsambtenaren zullen feitelijk de opsporing van alle strafbare feiten uit hoofdstuk Va Wpg ter hand nemen. De politie zal met name de opsporingsactiviteiten verrichten waar het overtredingen op openbare plaatsen betreft. Op publieke plaatsen en besloten plaatsen treedt de politie op bij excessen.

Ingevolge artikel 142, eerste lid, Sv kunnen voorts buitengewoon opsporingsambtenaren (hierna: boa's) met de opsporing van strafbare feiten zijn belast. Wat betreft de op grond van artikel 142, eerste lid, onder a en b, met de opsporing van strafbare feiten belaste boa's zal via een aanvulling van de bijlage bij de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar worden bewerkstelligd dat met de opsporing van strafbare feiten uit hoofdstuk Va Wpg tevens worden belast de boa's Openbare ruimte (domein I), de boa's Milieu, welzijn en infrastructuur, waaronder boswachters (domein II) en de boa's Openbaar vervoer (domein III). Deze boa's zijn sedert 28 maart 2020 ook belast met de opsporing van overtredingen van noodverordeningen en noodbevelen die verband houden met het virus.²⁷ Hun opsporende taak op dit vlak wordt onder deze wet dus gecontinueerd.

Voor Caribisch Nederland bepaalt artikel 184, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering BES (hierna: Sv BES) welke ambtenaren belast zijn met de opsporing van strafbare feiten. Dit betreft onder andere de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a en c, van de Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, en de buitengewone agenten van politie (zie artikel 184, eerste lid, onder a en c, Sv BES). Voorts wordt via het voorgestelde artikel 67a Wpg nog voorzien in een aanvullende mogelijkheid om voor Europees Nederland buitengewone opsporingsambtenaren aan te wijzen (vergelijk artikel 142, eerste lid, onder c, Sv) en voor Caribisch Nederland bijzondere opsporingsambtenaren (vergelijk artikel 185 Sv BES). Dit maakt het mogelijk om ambtenaren van diensten waarvan ambtenaren als toezichthouders zijn aangewezen (artikel 64 en 64a Wpg) aan te wijzen als

²⁷ Regeling van de Minister van Justitie en Veiligheid van 27 maart 2020 tot wijziging van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in verband met het COVID-19-virus (Stcrt. 2020, 19421).

buitengewoon opsporingsambtenaar, voor zover de aanwijzingen op grond van artikel 142, eerste lid, onder a en b Sv en artikel 184, eerste lid, onder c, Sv BES niet toereikend zijn.

Als bijlage bij deze memorie van toelichting is een schematisch overzicht gevoegd van de wijze waarop het toezicht op de naleving, de opsporing en sanctionering van de bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg te stellen regels wordt vormgegeven.

8.4. Inzet digitale middelen

Ingevolge artikel 64 van de Wpg zijn de ambtenaren van de IGJ en de NVWA belast met het toezicht op de naleving van het voorgestelde verbod. De bevoegdheden van de toezichthouder zijn beschreven in titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Met betrekking tot de handhaving is ervoor gekozen om aan te sluiten bij de reeds in de Wpg opgenomen systematiek van strafrechtelijke handhaving. Er is niet gekozen voor het opleggen van afzonderlijke bestuurlijke sancties, omdat een duaal stelsel in voorliggend geval niet nodig wordt geacht. Overtreding van het verbod wordt bestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de derde categorie. Deze straffen weerspiegelen het belang dat moet worden gehecht aan het vrijwillig gebruik van digitale hulpmiddelen door burgers. De verwachting is dat van deze straf een dusdanig preventief effect uitgaat, dat de naleving van het verbod substantieel zal zijn.

9. Regeldrukeffecten

Het wetsvoorstel geeft aan wat de aard van de maatregelen is die de minister kan opleggen om de verspreiding van covid-19 tegen te gaan. Die maatregelen kunnen zich richten tot burgers of bedrijven. De gevolgen voor burgers en bedrijven hangen onder meer af van de aard en omvang van de toekomstige maatregelen en eventuele gemeentelijke voorzieningen. De invulling van de maatregelen vindt plaats op het niveau van ministeriële regeling. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen verschillende sectoren. Bedrijven in sommige sectoren zullen, met toepassing van de veilige afstandsnorm, hun gebruikelijke omzet kunnen behalen. Voor bedrijven in andere sectoren zal dit niet opgaan omdat zij of verplicht gesloten moeten zijn, of omdat zij bijvoorbeeld minder klanten kunnen ontvangen. Zoals in het algemeen deel is aangegeven zullen de maatregelen meebewegen met de bestrijding van de epidemie van het virus, en worden de maatregelen telkens versoepeld waar het kan, maar zullen zij worden aangescherpt als dat moet. Om de gevolgen van de huidige maatregelen op te vangen zijn meerdere steunpakketten van kracht. Deze steunpakketten blijven na de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel van kracht.

10. Financiële gevolgen

Voor de uitvoering van de Wpg draagt de rijksoverheid bij aan het gemeentefonds. Bij uitbreidingen van taken, zoals bij toevoeging van vaccinaties aan het rijksvaccinatieprogramma, wordt een extra bijdrage aan het Gemeentefonds afgesproken. Artikel 2, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet geeft aan dat bij beleidswijzigingen die leiden tot een wijziging van de uitoefening van taken of activiteiten van gemeenten, aangegeven dient te worden welke de financiële gevolgen voor de gemeenten zijn. Overeenkomstig artikel 2, tweede lid, van die wet dient vervolgens aangegeven te worden via welke bekostigingswijze deze kunnen worden opgevangen.

Voor de vergoeding van extra kosten die volgen uit opdrachten van de minister op basis van artikel 7 van de Wpg, is in de Wpg een financiële regeling opgenomen (artikel 62, verder uitgewerkt in de artikelen 15 en 16 van het Besluit publieke gezondheid).

Momenteel vinden gesprekken plaats met de VNG en GGD GHOR Nederland over (de wijze van) de bekostiging van de intensivering van de taken in het kader van uitbraak van covid-19. In het kader van dit gesprek wordt gekeken naar bekostiging van onder meer de extra bron- en contactonderzoeken door de gemeentelijke gezondheidsdiensten. De tijdelijke uitbreiding van de Wpg met taken die voor een groot deel bij gemeenten veiligheidsregio's komen te liggen, wil het

kabinet financieren met mogelijk een tijdelijke toevoeging aan het gemeentefonds. Omdat de kosten lastig te voorspellen zijn, wordt de bijdrage zo nodig achteraf bijgesteld. Over de precieze invulling van de bekostigingswijze vindt nader overleg met de VNG plaats.

11. Consultatie

Pm verwerken reacties

Artikelsgewijs

Artikel I [Wijziging Wet publieke gezondheid]

Onderdeel A

Voorgesteld wordt de nieuwe bepalingen hoofdzakelijk op te nemen in een afzonderlijk hoofdstuk van de Wet publieke gezondheid (Wpg). Het hoofdstuk wordt ingevoegd na hoofdstuk V, dat bijzondere bepalingen bevat voor infectieziektebestrijding. Het betreft een tijdelijk hoofdstuk, hetgeen tot uitdrukking is gebracht in het opschrift van hoofdstuk Va (Tijdelijke bepalingen bestrijding epidemie covid-19) en de vervalbepaling in artikel V. Het bestaande hoofdstuk Va (artikelen 68a tot en met 68l over de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba) bevindt zich na hoofdstuk VII en is destijds abusievelijk genummerd als Va. De gelegenheid wordt gebruikt dit hoofdstuk te vernummeren tot hoofdstuk VIIa.

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 58a [Begripsbepalingen]

In het voorgestelde artikel 58a zijn de begrippen opgenomen die voor de toepassing van het voorgestelde hoofdstuk Va van belang zijn.

Besloten plaatsen: plaatsen die niet voor publiek openstaan zijn besloten plaatsen. Hieronder vallen onder andere kantoorgebouwen, gerechtsgebouwen, loodsen, onderwijsinstellingen, kinderopvanglocaties, behandelruimten in zorginstellingen, gebouwen die alleen voor leden van een vereniging openstaan. Ook gebouwen en plaatsen waar de belijding van godsdienst of levensovertuiging plaatsvindt, zoals is beschermd in artikel 6 van de Grondwet, worden voor de toepassing van dit hoofdstuk aangemerkt als een besloten plaats. Woningen zijn eveneens besloten plaatsen, met een bijzondere grondwettelijke bescherming. Voor zover in dit hoofdstuk een woning specifiek wordt benoemd, wordt hier aangesloten bij artikel 10 en 12 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM. Woning geldt hier als feitelijk begrip; bepalend voor de bescherming is het feitelijk gebruik. Het gaat dan om de ruimte die - ook voor een gedeelte - als woning in gebruik is.²⁸ Als een woning kan worden aangemerkt die tot exclusief verblijf voor een persoon of een beperkt aantal in een gemeenschappelijke huishouding levende personen ingericht en bestemd is.²⁹ Naast het woonhuis valt bijvoorbeeld ook een woonwagen en -schip, een caravan en een kamer van een huurder. De aanwezigheid van 'voldoende en bestendige relaties met een bepaalde plaats,³⁰ waar men op regelmatige wijze leeft,³¹ zijn eveneens aanwijzingen voor het aannemen van feitelijke bewoning. Het gaat om de eigenlijke woning, maar ook het gebied, dat mede de essentie van het woongenot bepaalt, zoals de tuin en de garage. Met het oog hierop is duidelijkheidshalve in het tweede lid, onderdeel b via een uitbreidende definitie van het begrip "woning" bewerkstelligd dat daaronder mede valt "een daarbij behorend erf".

Evenement: voor de definitie van "evenement" is in het voorgestelde eerste lid, aangeknoopt bij het algemeen geldende criterium uit artikel 2:24, eerste lid, van de model-algemene plaatselijke verordening (APV) van de VNG. Anders dan in die bepaling, waarmee met name wordt beoogd af te bakenen wanneer op grond van een APV een vergunning of melding nodig is, is er in verband met de bestrijding van covid-19 geen reden om op voorhand al evenementen uit te zonderen van de definitie. In de ministeriële regeling op grond van artikel 58i worden de evenementen waarvoor de regeling geldt nader aangeduid. Voor zover het hier voor publiek toegankelijke verrichtingen van vermaak zijn, vallen dus ook onder het evenementenbegrip van artikel 58a ook (in de model-APV-bepaling uitgezonderde) bioscoop- en theatervoorstellingen, markten, kansspelen, geboden dansgelegenheid, vertoningen, speelgelegenheden en sportwedstrijden (zie voor deze laatste ook het voorgestelde tweede lid, onderdeel e, subonderdeel 5°).

²⁸ O.a. ABRvS 28 augustus 1995 (*drugspand Venlo*); vgl. MvT art. 174 Gemeentewet en 13b Opiumwet.

²⁹ Kamerstukken II 1984/85, 19073, nr. 3, p. 20-21.

³⁰ Prokopovich t. Rusland, EHRM 18 november 2004, nr. 58255/00, par. 36

³¹ Giacomelli t. Italië, EHRM 2 november 2006, nr. 59909/00, par. 76

Net als in de model-APV is het noodzakelijk enkele activiteiten met zo veel woorden onder het begrip "evenement" te scharen. Dit gebeurt via de uitbreidende definitie in het tweede lid, onderdeel a. Het gaat om activiteiten die geen of niet zonder meer vermaak zijn of ook zonder dat zij voor het publiek toegankelijk zijn nadere regeling kunnen behoeven in verband met de bestrijding van covid-19. Hierbij is gekeken naar artikel 2:24, tweede lid, van de model-APV. De herdenkingsplechtigheid (subonderdeel 1°) en de braderie (subonderdeel 2°) zijn zonder meer overgenomen. Ook de optocht is overgenomen (subonderdeel 3°). Hierbij geldt dat, anders dan in de model-APV, niet slechts een optocht op de weg, maar een optocht op elke openbare plaats als bedoeld in artikel 58a onder het begrip valt. Verder zijn niet slechts optochten van het evenementenbegrip uitgezonderd die een betoging zijn, maar ook optochten die een religieuze of levensbeschouwelijke samenkomst zijn; hiervoor geldt de Wet openbare manifestaties. In subonderdeel 4° zijn voorstellingen en feesten onder het evenementbegrip gebracht. Niet alleen muziekvoorstellingen, zoals in de model-APV, en niet alleen voorstellingen en feesten op of aan de weg, maar op elke plaats anders dan in een woning, op het erf van een woning of in een gebouw of op een plaats als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Grondwet. Ook wedstrijden gelden als evenement (subonderdeel 5°). Gelet op de bestrijding van covid-19 is hierbij niet van belang of zij voor publiek toegankelijk zijn of niet, dan wel of zij als vermaak gelden of niet. Dit laatste geldt ook voor beurzen, zoals vak- en consumentenbeurzen (subonderdeel 6°).

Persoon met een handicap: voor de definitie wordt verwezen naar het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169, en 2014, 113). Hiermee in ieder geval worden bedoeld mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking of met een psychogeriatrische aandoening als bedoeld in de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten.

Gemeenschappelijk huishouden: als gemeenschappelijk huishouden worden aangeduid de personen die op één adres in de basisregistratie personen staan ingeschreven of die aannemelijk maken dat zij gezamenlijk een privaat huiselijk leven leiden of plegen te leiden. Personen die op hetzelfde adres wonen worden geacht een gemeenschappelijk huishouden te hebben. Dat geldt eveneens voor studenten die samenwonen, bewoners van zorginstellingen die in groepsverband wonen, mensen met een beperking of dementie die in een groep wonen, en andere woonvormen op eenzelfde adres die gemeenschappelijke voorzieningen delen. Ook personen die niet op eenzelfde adres staan ingeschreven kunnen tezamen een privaat huiselijk leven leiden, te denken valt aan kinderen uit samengestelde gezinnen die ingeschreven staan op het adres van de andere ouder, arbeidsmigranten die met elkaar leven in tijdelijke woonruimte en vissers die gedurende een aaneengesloten periode samenleven op een schip.

Kinderopvang: Voor de definitie van kinderopvang bij de toepassing van hoofdstuk Va wordt aangesloten bij de definitie zoals die is opgenomen in de Wet kinderopvang. Het gaat om het bedrijfsmatig of anders dan om niet verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint. Dit begrip omvat zowel opvang bij een kindercentrum als gastouderopvang, waarbij het ook kan gaan om buitenschoolse opvang. Ook dergelijke opvang aangeboden op de openbare lichamen vallen binnen het bereik van de definitie.

Onderwijsinstelling: Het gaat hier om scholen, (bekostigde en niet bekostigde) instellingen en exameninstellingen als bedoeld in Leerplichtwet 1969, Wet op het primair onderwijs, Wet op de expertisecentra, Wet op het voortgezet onderwijs, Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, Wet medezeggenschap op scholen, Wet overige OCW-subsidies, Wet op de erkende onderwijsinstellingen, of Experimentenwet onderwijs, Leerplichtwet BES, Wet primair onderwijs BES, Wet voortgezet onderwijs BES, Wet educatie en beroepsonderwijs BES en Wet sociale kanstrajecten jongeren BES.

Openbare plaats: aangesloten is bij de aanduiding openbare plaats in de zin van artikel 1, eerste lid, Wet openbare manifestaties en dat is een plaats die krachtens bestemming of vast gebruik openstaat voor het publiek. Het gaat hier om plaatsen waar in beginsel een ieder vrij is om er te komen, te vertoeven en te gaan; dit houdt in dat het verblijf op die plaats niet door de gerechtigde

aan een bepaald doel gebonden mag zijn.³² Dit sluit overigens niet uit, dat bepaalde activiteiten op de desbetreffende plaats verboden kunnen zijn. Bestemming wil zeggen dat de rechthebbende – overheid dan wel particulier – aan de plaats een openbaar karakter geeft, bijvoorbeeld door middel van een besluit of inrichting van de plaats. Vast gebruik ziet erop dat de plaats gedurende zekere tijd wordt gebruikt al had deze een openbare bestemming en de rechthebbende deze feitelijke toestand gedooft. De openbare weg is te beschouwen als een openbare plaats.³³ Daarnaast zijn ook openbare plantsoenen en parken, waterwegen, recreatieplassen en de overdekte passages van winkelcentra, stationshallen en aankomsthallen van luchthavens te beschouwen als openbare plaatsen, omdat zij een met de openbare weg vergelijkbare functie vervullen. Dat de plaats ‘openstaat’ betekent voorts, dat geen beletselen in de vorm van een meldingsplicht, de eis van een voorafgaand verlov of de heffing van een toegangsprijs gelden voor het betreden van de plaats. Op grond hiervan kunnen bijvoorbeeld stadions, postkantoren, warenhuizen, restaurants, musea, ziekenhuizen, winkels en kerken niet als ‘openbare plaatsen’ worden aangemerkt.

Publieke plaats: in de definitie wordt aangesloten bij de uitleg van ‘een voor het publiek openstaand gebouw’ als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 176, eerste lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, en daarbij behorend erf. Voor het publiek openstaand betekent dat deze plaatsen voor een ieder zonder aanzien des persoons openstaan. Hier kunnen wel beletselen gelden voor toegang en verblijf. Het kan bijvoorbeeld gaan om entreprijs, minimumleeftijd, verzoek om identificatie. Bij een bijzondere bestemming of gebruiksvoorwaarden is het publiek gebruik van de ruimte doelgebonden. Te denken valt aan musea, bibliotheken, bioscopen, theaters, dierentuinen, winkels, cafés, restaurants en bepaalde recreatiegebieden. Onderwijsinstellingen en bijbehorende erven vallen niet onder de noemer voor het publiek openstaande gebouwen en zijn dus besloten plaatsen. Een school en schoolplein zijn naar hun bestemming niet voor een ieder toegankelijk.³⁴ Als de gestelde voorwaarden tot gevolg hebben dat alleen nog specifieke personen toegang hebben, dan is geen sprake van een publieke plaats. De feitelijke omstandigheden van het geval zijn bepalend. Formele criteria, zoals de benaming, de aanduiding op de gevel of een lidmaatschap zijn niet uitsluitend bepalend voor de vaststelling van het publieke of besloten karakter. Bepalend is hoe de betreffende plaats in werkelijkheid overwegend wordt geëxploiteerd.³⁵ In aanvulling op de voor het publiek openstaande gebouwen, kunnen ook ruimten in gebouwen (lokalen), voertuigen en vaartuigen voor het publiek openstaan, zoals ook treinstellen en veerboten. Voor de toepassing van dit hoofdstuk zijn die onder hetzelfde toepassingsbereik geplaatst.

Artikel 58b [Reikwijdte]

Het voorgestelde artikel 58b verduidelijkt de reikwijdte van Hoofdstuk Va (nieuw). Dit wetsvoorstel beoogt voor alle redelijkerwijs te voorziene situaties te voorzien in de noodzakelijke regels en delegatiebepalingen die nodig zijn voor het treffen van maatregelen voor de bestrijding van de epidemie van covid-19, veroorzaakt door het novel coronavirus (2019-nCoV). Mocht zich een omstandigheid voordoen die het nodig maakt nieuwe regels te stellen, specifiek met betrekking tot de bescherming tegen een nieuwe ontwikkeling, dan dienen die regels zo mogelijk te worden vastgesteld op grond van de in hoofdstuk Va (nieuw). Indien de in dit hoofdstuk opgenomen bevoegdheden niet toereikend zijn om maatregelen te kunnen treffen, kan de minister van VWS kiezen voor het geven van een opdracht op grond van artikel 7, derde lid, van de wet, waarna de maatregelen tijdelijk door middel van noodverordeningen kunnen worden getroffen. Van ontoereikendheid kan zowel sprake zijn als bepaalde noodzakelijke maatregelen vanwege de inhoud niet op grond van het nieuwe hoofdstuk kunnen worden vastgesteld, of als in een acute situatie de vereiste snelheid, landelijk of in een bepaald gebied, een dergelijke opdracht vergt.

De Wpg is niet van toepassing in de exclusieve economische situatie. Dit leidt tot de situatie dat de maatregelen die op grond van dit wetsvoorstel van kracht zijn wel van toepassing zijn in

³² Kamerstukken II 1985/86, 19427, nr. 3, p. 15-16.

³³ Art. 4 lid 1 Wegenwet.

³⁴ Zie Kamerstukken II 2000/01, 26865, nr. 7, p. 9 en Kamerstukken II 2011/12, 33165, nr. 2.

³⁵ HR 17 juni 1912, *Gst.* 1912, nr. 3190, p. 2; HR 24 maart 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH1472, *NJ* 2009, 170 (*Besloten spellensociëteit*). HR 17 juni 1912, *Gst.* 1912 no. 3190, p. 2; HR 30 juni 1924, *ARB* 1924, p. 409 (*Delftse tapperij*). HR 28 april 1967, *NJ* 1967, 220 m.nt. W.F. Prins (*APV Eindhoven*). Hof Amsterdam 14 juni 2006, ECLI:NL:GHAMS:2006:AX8592, *NJFS* 2006, 191 (*Maagdenhuis*).

territoriale zee, maar niet daarbuiten. In het Nederlands deel van de Noordzee staan in zowel de territoriale zee als in de exclusieve economische zone mijnbouwinstallaties en windparken. Het wenselijk dat voor alle mijnbouwinstallaties en windparken dezelfde maatregelen gelden, ongeacht aan welke kan van grens van de territoriale zee zij zich bevinden. Met het voorgestelde derde lid wordt het bereik van het wetsvoorstel voor mijnbouwinstallaties en windparken uitgebreid tot de exclusieve economische zone.

Artikel 58c [Vaststellen ministeriële regelingen]

Zoals in paragraaf 3 en 4.1 van het algemeen deel van deze memorie is uiteengezet, kent de wet in verband met de noodzaak om slagvaardig en met maatwerk maatregelen te kunnen treffen (of op of af te schalen) een stelsel van delegatie van regelgevende bevoegdheid aan de Minister van VWS. De Minister van VWS stelt deze regels vast aan de hand van de adviezen van het RIVM. Gelet op het departementsoverstijgende belang van deze ministeriële regelingen worden deze steeds in de ministerraad besproken. Dit is uitdrukkelijk vastgelegd in het eerste lid. Daarbij kan de minister-president in spoedeisende gevallen zo nodig gebruik maken van de voorziening die sinds 27 maart 2020 in artikel 26a van het reglement van orde voor de ministerraad is vastgelegd. Uit het oogpunt van democratische legitimatie is het van belang dat te allen tijde verantwoording kan worden afgelegd aan het parlement over een tot stand gebrachte ministeriële regeling. Teneinde deze verantwoordingsmogelijkheid te faciliteren is voorzien in een zogeheten nahangprocedure, op grond waarvan een vastgestelde ministeriële regeling onverwijld ter kennis moet worden gebracht van het parlement.

Artikel 58d [Bevoegdheid voorzitter van de veiligheidsregio]

Dit artikel regelt dat de voorzitter van de veiligheidsregio bevoegd is toepassing te geven aan een bevoegdheid die deze wet toekent aan de burgemeester, indien het al dan niet uitoefenen van die bevoegdheid door de burgemeester een bovenlokaal effect met zich brengt. Het gaat daarbij om de bevoegdheden met betrekking tot het geven van ontheffingen, aanwijzingen en bevelen alsmede bestuursrechtelijk handavingsbevoegdheden. Dit geldt ook voor de gevallen waarin de bevoegdheidsuitoefening door de burgemeester de ernstige vrees doet ontstaan dat een bovenlokaal effect zal optreden.

De beslissing of van een (dreigend) bovenlokaal effect sprake is, wordt ofwel genomen door de Minister van VWS ofwel door de voorzitter van de veiligheidsregio. Die beslissing leidt ertoe dat de betreffende bevoegdheid overgaat op de voorzitter van de veiligheidsregio. Dat de bevoegdheid van de burgemeester overgaat op de voorzitter van de veiligheidsregio kan zowel de eenmalige toepassing van die bevoegdheid betreffen als de overname van die bevoegdheid voor meerdere gevallen. Dat is altijd gekoppeld aan het criterium in het eerste lid dat sprake moet zijn van bovenlokale effecten of de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Het is aan de Minister van VWS dan wel de voorzitter van de veiligheidsregio om te bepalen hoe lang daarvan sprake is. De beslissing brengt met zich dat de burgemeester die het aangaat, die bevoegdheid voor die situatie dan wel gedurende die periode niet zelf kan uitoefenen. Omgekeerd brengt de bevoegdheidsverdeling in deze wet met zich dat de voorzitter de bevoegdheid niet langer in plaats van de burgemeester uitoefent dan noodzakelijk is. Gelet daarop is in het derde lid tot uitdrukking gebracht dat het besluit van de Minister van VWS of de voorzitter van de veiligheidsregio, wordt ingetrokken zodra het (dreigende) bovenlokale effect geweken is.

Het tweede lid bepaalt dat wanneer het de voorzitter van de veiligheidsregio is die het besluit neemt dat sprake is van bevoegdheidsuitoefening door een burgemeester die tot een (dreigend) bovenlokaal effect leidt, de burgemeester die het aangaat bij de Minister van VWS beroep kan instellen tegen dat besluit. Dat beroep wordt ingesteld binnen 24 uren nadat het besluit door de voorzitter is genomen. De minister besluit binnen twee dagen of de voorzitter terecht besloten heeft dat een (dreigend) bovenlokaal effect gegenereerd werd door de wijze waarop de burgemeester toepassing gaf aan de bevoegdheden die deze wet hem geeft. Lopende die procedure blijft het besluit van de voorzitter van de veiligheidsregio van kracht en oefent hij bij uitsluiting van de burgemeester die bevoegdheid uit. Deze procedure is geheel ontleend aan de procedure van artikel 176, vierde en vijfde lid, Gemeentewet.

Artikel 58e [Differentiatie]

Op grond van het eerste lid gaat het om differentiatie in de ministeriële regeling, waarbij verduidelijkt wordt dat de Minister van VWS in de ministeriële regelingen ten aanzien van gemeenten, de openbare lichamen van Caribisch Nederland, activiteiten en leeftijd een onderscheid kan maken, als op basis van de beschikbare informatie of differentiatie mogelijk en wenselijk is. Dit is verder toegelicht in paragraaf 4.2.1.3 van het algemeen deel van de toelichting. Ook bij het verlenen van de ontheffingen kunnen verschillen tussen activiteiten en de leeftijd van personen relevant zijn en kan onderscheid gerechtvaardigd zijn, dit komt tot uitdrukking in het tweede lid. In de sectorspecifieke bepalingen zijn nadere differentiatiemogelijkheden genoemd, zie artikel 58o, tweede lid, laatste zin, en artikel 58q, eerste lid, laatste zin.

§ 2. Veilige afstand en andere gedragsvoorschriften

Artikel 58f [Veilige afstand]

De veilige afstand is een wezenlijk bestanddeel van de nieuwe structuur. In het eerste lid is de gedragsregel vervat dat een ieder zich met een veilige afstand ophoudt tot anderen. Ophouden betekent in dit verband dat men gedurende enige tijd bij elkaar verkeert terwijl er feitelijk gelegenheid is om afstand van elkaar te nemen. Daarmee valt het louter passeren en het per abuis in nabijheid van elkaar geraken waarna onmiddellijk weer afstand wordt genomen, buiten de wettelijke verbodsnorm. Deze norm geldt op alle plaatsen buiten woningen. De veilige afstand wordt vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, het RIVM gehoord. Zoals in paragraaf 4.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie is vermeld, zal de veilige afstand daarin worden bepaald op 1,5 meter. Evenwel valt niet uit te sluiten dat een zeer gunstig of juist zeer ongunstig verloop van de verspreiding van het virus reden vormt om een andere veilige afstand vast te stellen (of op nihil te stellen). Een dergelijke wijziging moet snel tot stand kunnen komen. Daarom is in het derde lid bepaald dat bij ministeriële regeling de veilige afstand kan worden gewijzigd of op nihil gesteld, na het RIVM te hebben gehoord.

In het vierde lid zijn uitzonderingen vastgesteld op de verplichting om de veilige afstand te bewaren, in paragraaf 4.2.1.1 van het algemeen deel van deze memorie is reeds toegelicht dat zorgverleners, medewerkers van justitiële inrichtingen en de hulpdiensten zijn uitgezonderd. Voor de formulering van onderdeel b deels is aangesloten bij artikel 3, eerste lid van de Regeling optische en geluidssignalen 2009. Ook medewerkers van de kinderopvang bij de uitoefening van hun werkzaamheden zijn uitgezonderd. Daarnaast geldt een uitzondering voor personen die behoren tot een gemeenschappelijk huishouden en de situatie waarin een persoon met een handicap niet de veilige afstand kan bewaren tot diens begeleider. De minister kan op grond van het voorgestelde vijfde lid verdere vrijstellingen verlenen voor andere noodzakelijke werkzaamheden, indien nodig met voorschriften en beperkingen.

Artikel 58g [Groepsvorming]

Dit voorgestelde artikel bevat de verbodsnorm voor personen om zich samen met anderen op te houden. Deze norm is uitsluitend van toepassing op de plaatsen die daartoe zijn aangewezen bij ministeriële regeling van de Minister van VWS. De ministeriële regeling stelt eveneens het maximale aantal personen vast waarmee personen zich gezamenlijk op de betreffende plaats mogen bevinden. Op deze manier kan voor bepaalde bijeenkomsten op de aangewezen plaatsen een groepsverbod bij ministeriële regeling worden geregeld, aangescherpt of weer opgeheven. Op deze manier kan worden bepaald dat in cafés en restaurants een maximaal aantal van dertig personen aanwezig mogen zijn. Indien op grond van het eerste lid, geen ministeriële regelingen zijn vastgesteld waarin plaatsen zijn aangewezen en een maximaal aantal personen is vastgesteld, dan gelden er geen groepsverboden.

Het tweede lid zondert een aantal gevallen uit van het in het eerste lid geregelde verbod en dat heeft tot gevolg dat voor die genoemde samenkomsten geen groepsverbod bij ministeriële regeling kan worden vastgesteld. De hulpdiensten en andere in artikel 58f, vierde lid, onderdeel b, genoemde personen zijn niet gehouden aan de groepsverboden in de uitoefening van hun werkzaamheden. In het voorgestelde onderdeel b tot en met f van artikel 58g, gaat het om samenkomsten die constitutionele en verdragsrechtelijke bescherming toekomen en daarom kan de samenkomst als zodanig niet door de Minister van VWS op deze wijze beperkt worden naar

plaats en omvang. Deze zijn nader toegelicht in paragraaf 4.2.1.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Het derde lid brengt tot uitdrukking dat personen die een gezamenlijk huishouden hebben of een gehandicapte persoon met begeleider, zij niet vanwege de ingestelde verboden als groep hoeven op te breken. Als op een aangewezen plaats het maximum aantal personen is bereikt, kan het verbod wel tot gevolg hebben dat zij als groep in het geheel niet kunnen worden toegelaten.

Het voorgestelde vierde lid regelt de ontheffingsbevoegdheid van de burgemeester in bijzondere gevallen, de afweging die de burgemeester hierbij maakt is toegelicht in paragraaf 4.2.1.2. Overtreding van de ontheffing kan worden gehandhaafd met een last onder bestuursdwang op grond van artikel 125, derde lid, Gemeentewet, of in plaats daarvan een last onder dwangsom (artikel 5:32 Awb).

Artikel 58h [Openstelling publieke plaatsen]

Deze bepaling biedt een grondslag voor het aanwijzen van categorieën of specifiek te benoemen publieke plaatsen die in het belang van de bestrijding van de epidemie gesloten worden voor het publiek. Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 58a is toegelicht gaat het onder andere om restaurants, cafés, sportscholen, theaters, bioscopen, musea en dierentuinen. Het eerste lid kan worden benut om de maatregelen ten aanzien van plaatsen waar publiek samenkomt op- en af te schalen. In het tweede lid is het verboden om in een publieke plaats aanwezig te zijn die krachtens het eerste lid gesloten is. In bijzondere gevallen kan de burgemeester een ontheffing verlenen van het verbod, met daaraan verboden voorschriften en beperkingen. In Caribisch Nederland komt deze bevoegdheid toe aan de gezaghebber. Voor de toelichting van deze afweging wordt verwezen naar de paragraaf 4.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie. Overtreding van de ontheffing kan worden gehandhaafd met een last onder bestuursdwang op grond van artikel 125, derde lid, Gemeentewet, of in plaats daarvan een last onder dwangsom (artikel 5:32 Awb).

In autonome gemeentelijke verordeningen kunnen eveneens regels worden gesteld over de openstelling of sluiting van publieke plaatsen. Te denken valt aan regels over een exploitatievergunning van een horecagelegenheid, regels over openingstijden of de openstelling van de terrassen. De ministeriële regeling op grond waarvan een sluiting wordt vastgesteld gaat voor op deze autonome regelgeving. Zie verder de toelichting op artikel 58s.

Artikel 58i [Evenementen]

Deze bepaling biedt een grondslag voor het aanwijzen van categorieën of specifiek te noemen evenementen die in het belang van de bestrijding van de epidemie verboden zijn. Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 58a is toegelicht gaat het publieke verrichten van vermaak en ook om herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten op de weg, voorstellingen, feesten, wedstrijden en beurzen. Evenement heeft daarmee een ruim bereik en met de op te stellen ministeriële regeling kan, al naar gelang de situatie het toelaat, maatwerk worden geleverd. Het eerste lid kan worden benut om de maatregelen ten aanzien van plaatsen waar publiek samenkomt op- en af te schalen. In het tweede lid is het verboden om bij een evenement aanwezig te zijn dat krachtens artikel 58g verboden is. In bijzondere gevallen kan de burgemeester een ontheffing verlenen van het verbod, met daaraan verboden voorschriften en beperkingen. In Caribisch Nederland komt deze bevoegdheid toe aan de gezaghebber. Voor de toelichting van deze afweging wordt verwezen naar de paragraaf 4.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie. Overtreding van de ontheffing kan worden gehandhaafd met een last onder bestuursdwang op grond van artikel 125, derde lid, Gemeentewet, of in plaats daarvan een last onder dwangsom (artikel 5:32 Awb).

In autonome gemeentelijke verordeningen kunnen eveneens nadere regels worden gesteld over de organisatie van evenementen, zoals een vergunning- of meldingsplicht. Deze autonome vergunningstelsels dienen in de regel de openbare orde en deze regels kunnen blijven gelden in aanvulling op de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels. Voor zover daarmee niet in strijd, kunnen bij gemeentelijke verordening aanvullende regels worden gesteld, in het belang van de bestrijding van de epidemie of voor andere motieven. Dus ook indien evenementen op grond van

dit hoofdstuk – al dan niet onder voorwaarden – zijn toegestaan, is een evenementenvergunning op grond van de geldende gemeentelijke verordening nodig en deze kan geweigerd worden in het belang van de openbare orde of andere in de verordening geregelde gronden. Zie verder de toelichting op artikel 58s.

Artikel 58j [Overige regels]

Het voorgestelde artikel 58h bevat een delegatiegrondslag voor het stellen van verdere regels bij ministeriële regeling. Bij hygiënemaatregelen, genoemd in het voorgestelde eerste lid, onderdeel a, kan het gaan over mondkapjes, brillen en kleding, met inbegrip te eisen aan deze middelen. Op basis van deze bepaling kan bijvoorbeeld aan reizigers in het openbaar vervoer of in andere vormen van personenvervoer de verplichting worden opgelegd om een mondkapje te dragen. Eveneens valt te denken aan een voorschrift voor bioscopen, theaters, restaurants en andere bepaalde publieke inrichting om alleen nog bezoekers op reservering toe te laten. Eveneens kunnen regels worden gesteld over uitoefening contactberoepen, met inbegrip van een verbod op de uitoefening. Met de ministeriële regeling op basis van onderdeel b kan de uitoefening van daarin te bepalen contactberoepen, zoals kappers, schoonheidsspecialisten en tandartsen nader worden gereguleerd en indien noodzakelijk voor de bestrijding van de epidemie kunnen beperkingen aan de uitoefening van deze beroepen worden op- en afgeschaald. Onderdeel c ziet op de regels die nodig kunnen zijn voor het gebruik van voorzieningen die voor het publiek toegankelijk zijn, zoals openbare toiletvoorzieningen en andere natte ruimten.

De in het eerste lid en ook de artikelen 58f tot en met 58i voorgestelde delegatiegrondslagen zijn zodanig geformuleerd dat zij de basis kunnen zijn voor de redelijkerwijs te voorziene maatregelen. Mocht zich een omstandigheid voordoen die het nodig maakt nieuwe maatregelen te stellen die de kans op verspreiding van covid-19 redelijkerwijs beperken. Net als bij de overige ministeriële regeling zullen de adviezen van het RIVM of het OMT voor de onderbouwing van de te treffen maatregelen maatgevend zijn. Bij ministeriële regeling op basis van het voorgestelde tweede lid kan vervolgens zo spoedig als mogelijk worden voorzien in de maatregelen. Het tweede lid regelt de verplichting om tegelijkertijd een wetsvoorstel in procedure te brengen om alsnog een specifieke grondslag te creëren voor de getroffen maatregelen. Met toepassing van het tweede lid kan niet worden afgeweken van het overige in dit hoofdstuk bepaalde. Eveneens kunnen de gestelde maatregelen geen beperking van de in de Grondwet beschermde grondrechten inhouden.

Het derde lid regelt dat in de ministeriële regeling kan worden bepaald dat de burgemeester in bijzondere gevallen een ontheffing kan verlenen van de op grond van het eerste en tweede lid gestelde regels, met daaraan verboden voorschriften en beperkingen. Voor de toelichting van de afweging van de burgemeester voor ontheffingverlening wordt verwezen naar de paragraaf 4.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie. In Caribisch Nederland komt deze bevoegdheid toe aan de gezaghebber. Overtreding van de ontheffing kan worden gehandhaafd met een last onder bestuursdwang op grond van artikel 125, derde lid, Gemeentewet, of in plaats daarvan een last onder dwangsom (artikel 5:32 Awb).

In het vierde lid is een specifieke uitzondering van de Wet gezichtsbedekkende kleding geregeld ten aanzien (gedeeltelijk) gezichtsbedekkende beschermingsmiddelen, zoals mond-neusmaskers. Dit is toegelicht in paragraaf 4.2.2 van het algemeen deel van deze memorie.

Artikel 58k [Zorgplicht publieke plaatsen]

Personen die zich begeven in publiek openstaande gebouwen, voertuigen en vaartuigen, moeten zich kunnen houden aan veilige afstand, groepsverboden en andere bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde maatregelen die voor hen gelden. Het voorgestelde artikel 58k legt hiervoor een zorgplicht bij degene die bevoegd is om ten aanzien van die publieke plaatsen voorzieningen te treffen. Het opstellen van protocollen door brancheorganisaties, besturen en andere betrokkenen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de feitelijke invulling van deze zorgplicht.

In het tweede lid en derde lid is opgenomen dat de burgemeester een schriftelijke aanwijzing kan geven. De burgemeester dient te motiveren op welke punten de aanwezige personen de bij of krachtens de artikelen 58f tot en met 58j gestelde regels niet in acht kunnen nemen, de te nemen maatregelen en een termijn. De aanwijzing is geen sanctie, maar een concretisering van de

zorgplicht. In het geval van een spoedeisende situatie kan een onmiddellijk bevel worden gegeven, en als dat mondeling geschiedt, wordt het bevel daarna spoedig op schrift gesteld (het voorgestelde vierde lid). De aanwijzing en het schriftelijke bevel zijn een beschikking in de zin van artikel 1:3, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en daarmee een appellabel besluit. De overtreding van de aanwijzing is te handhaven met een last onder bestuursdwang of in plaats daarvan een last onder dwangsom (artikel 125, derde lid, van de Gemeentewet in samenhang met artikel 5:32 Awb). Overtreding van de aanwijzing wordt eveneens strafbaar gesteld in artikel 68bis van de Wpg. Opzettelijke overtreding van een bevel is strafbaar op grond van artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

In Caribisch Nederland wordt deze bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing of bevel uitgeoefend door de gezaghebber.

Artikel 58l [Zorgplicht besloten plaatsen]

Voor besloten plaatsen, met uitzondering van woningen en bijbehorende erven, geldt eveneens een zorgplicht voor degene die bevoegd is in die plaats voorzieningen te treffen of die zeggenschap heeft over toelating van personen tot die plaats. De zorgplicht geldt ook voor gebouwen en besloten plaatsen in de zin van artikel 6, tweede lid, Grondwet (zoals kerkgebouwen, moskeeën en synagogen). Ook op besloten plaatsen kan invulling worden gegeven aan de zorgplicht door middel van protocollen, op eenzelfde wijze als is toegelicht bij artikel 58k.

In het tweede tot en met vierde lid is de aanwijzings- en bevelsbevoegdheid geregeld op gelijke wijze als in artikel 58k. De Minister van VWS is bevoegd tot het geven van de aanwijzingen en bevelen. De Minister van VWS kan deze bevoegdheden mandateren aan toezichthouders. Voor het feitelijke toezicht op de besloten plaatsen wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij toezichthouders die vanuit hun reguliere taken al feitelijk ter plaatse komen. Een voorbeeld is de Inspectie SZW. Zie in dit verband ook de aanpassing van de Arbeidsomstandighedenwet en de Arbeidsveiligheidswet BES in de voorgestelde artikelen III en IV, waarmee de Inspectie SZW een bevoegdheid heeft om toezicht te houden op dit hoofdstuk, in nauwe aansluiting bij de reguliere taakuitoefening. Voor zorginstellingen is in plaats van artikel 58l een specifieke regeling getroffen in artikel 58o.

Artikel 58m [Maatregelen voor openbare plaatsen]

Aansluiting is gezocht bij de bevelsbevoegdheden in hoofdstuk X van de Gemeentewet, die bedoeld zijn voor de handhaving van de openbare orde. Die zijn niet bruikbaar als geen sprake is van een verstoring van de openbare orde en drukte betekent op zichzelf nog geen verstoring van de openbare orde aldaar. Om buiten twijfel te stellen dat de burgemeester niettemin bevoegd is bevelen te treffen die nodig zijn om de naleving van de afstandsnorm, groepsnormen en andere nadere regels te verzekeren, wordt in dit artikel een aanvullende bevelsbevoegdheid geregeld, in aanvulling op de bestaande bevelsbevoegdheden in de artikel 172, derde lid, 174, tweede lid, en 175 Gemeentewet. In het geval van zodanige drukte of een andere situatie dat sprake is van een openbare ordeverstoring of noodsituatie, staan die bevelsbevoegdheden de burgemeester onverkort tot de beschikking. Het bevel dient onmiddellijk te worden opgevolgd. Opzettelijke Overtreding is strafbaar op grond van artikel 184 WvSr. In het geval van herhaling kan de burgemeester een bezoekersverbod opleggen, met een last onder bestuursdwang of dwangsom te handhaven. In Caribisch Nederland komt de in dit artikel toegekende bevoegdheid toe aan de gezaghebber.

Artikel 58n [Maatregelen voor besloten plaatsen]

Dit artikel is bedoeld om voor onmiddellijk op te treden op besloten plaatsen. Zie paragraaf 4.2.5.2 van het algemeen deel van deze memorie. De bevoegdheid is vormgegeven als een bevelsbevoegdheid met een specifieke inhoud, namelijk een verwijderbevel en het staken van de gedragingen daar. Een bevel kan inhouden het staken van de gedragingen daar en personen zich laten verwijderen. Deze bevoegdheid is een aanvulling op de bevelsbevoegdheden in hoofdstuk X van de Gemeentewet en laat de toepassing van die bevoegdheden onverlet. Net als bij de reguliere bevelsbevoegdheden is niet de overtreding bepalend voor het opleggen van een bevel, maar de feitelijke situatie en het gevaar dat hier vanuit gaat. Het bevel is gericht op de beëindiging van de situatie en is op zichzelf geen sanctie. Een bevel tot verwijdering kan niet

gericht worden aan personen die de bewoners zijn van die woning. Paragraaf 6 van het algemeen deel van deze memorie besteedt aandacht aan de gevolgen voor grondrechten. Het bevel dient onmiddellijk te worden opgevolgd en opzettelijke overtreding is strafbaar op grond van artikel 184 WvSr. In het geval van herhaling kan de burgemeester een bezoekersverbod opleggen, met een last onder bestuursdwang of dwangsom te handhaven. De artikelen 174a (sluiting van woningen en niet voor het publiek toegankelijke lokalen bij verstoring openbare orde) en 151d (maatregelen bij woonoverlast) van de Gemeentewet blijven onverkort van toepassing. In het geval van herhaling kan de burgemeester een bezoekersverbod opleggen, met een last onder bestuursdwang of dwangsom te handhaven. In Caribisch Nederland komt de in dit artikel toegekende bevoegdheid toe aan de gezaghebber.

§ 3. Sectorspecifieke bepalingen

Artikel 58o [Zorgaanbieders en zorginstellingen]

Het eerste lid van dit artikel regelt een zorgplicht voor zorgaanbieders als bedoeld in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Een zorgaanbieder dient ervoor te zorgen dat personen die aanwezig zijn in het pand van de zorgaanbieder of bij het verlenen van zorg door de zorgaanbieder, de bij of krachtens artikel 58f tot en met 58j gestelde regels redelijkerwijs in acht kunnen nemen. Het gaat hier om het houden van een veilige afstand, verbod op groepsvorming en het treffen van hygiënemaatregelen. Het groepsverbod uit artikel 58g geldt niet voor personen die een gemeenschappelijk huishouden hebben, zoals bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking of psychogeriatrische aandoening die in een groep wonen. De zorgplicht zoals opgenomen in het eerste lid geldt in aanvulling op norm van "goede zorg" als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Wkkgz. De norm van goede zorg brengt mee dat zorg moet worden verleend zoals een redelijk bekwaam hulpverlener dat doet. Een zorgaanbieder zal zich overeenkomstig de algemeen aanvaarde norm moeten inzetten. Om te expliciteren dat een zorgaanbieder zich ook aan de maatregelen ter beperking van het risico op verspreiding van covid-19 dient te houden, regelt dit wetsvoorstel een zorgplicht voor de zorgaanbieders. Vanzelfsprekend kunnen veel zorgaanbieders geen afstand houden van patiënten of cliënten als zij zorg verlenen. Dat geldt eveneens voor personen die met de patiënt of cliënt voor de zorgaanbieder werken. De zorgplicht is er daarom op gericht dat niet bij de zorg betrokken personen (hierna: bezoekers) redelijkerwijs moeten kunnen voldoen aan de maatregelen. De laatste zin van het eerste lid, geeft aan dat ook wanneer een zorgaanbieder zorg verleent in een woning, de afstandsregels in acht worden genomen ten tijde van de zorgverlening. Op grond van artikel 58f, eerste lid, geldt de veilige afstand niet binnen een woning. Indien een zorgverlener echter zorg verleent in een woning, is het wel noodzakelijk dat niet bij de zorg betrokken personen afstand houden van de zorgverlener, ter beperking van het risico op verspreiding van covid-19. De invulling van deze zorgplicht zal grotendeels met zelfregulering gaan. Veel zorgaanbieders hebben al protocollen en richtlijnen ontwikkeld, op grond waarvan zij zoveel mogelijk aan hun zorgplicht kunnen voldoen.

Artikel 58o, tweede lid, richt zich op een deel van de zorg, te weten zorginstellingen en woonvormen in de zorg. Een zorginstelling is een instelling die zorg als bedoeld in de Wet langdurige zorg (Wlz) verleent, aan mensen vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking of een verstandelijke handicap. Deze zorginstellingen en woonvormen verlenen veelal zorg aan kwetsbare doelgroepen, die extra tegen de verspreiding van covid-19 moeten worden beschermd. Op basis van het OMT-advies heeft het kabinet op 19 maart 2020³⁶ verschillende maatregelen aangekondigd om verdere verspreiding van covid-19 te voorkomen. Een van die maatregelen was het preventief weren van bezoek en alle anderen die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg in verpleeghuizen en woonvormen in de ouderenzorg.

De aanleiding hiervoor waren de toenemende risico's voor kwetsbare ouderen in verpleeghuizen en de praktijk in Noord-Brabant en Limburg wees uit dat een beperking van het bezoek aan verpleeghuizen noodzakelijk was om de verspreiding van het virus in te dammen. Deze zware maar onontkoombare maatregel was nodig om in een uitzonderlijke crisissituatie bewoners en zorgpersoneel zo goed mogelijk te beschermen. In noodverordeningen is dit vormgegeven door te bepalen dat de beheerder toestemming moet geven voor het aanwezig zijn in de instelling.

³⁶ Kamerstukken II, 2019/20, 31765 en 25295, nr. 491.

Uitgangspunt daarbij is dat bezoek wordt geweerd. Begin mei 2020 is gebleken dat er nagenoeg geen nieuwe verpleeghuislocaties met een besmetting bijkomen. De bezoeksregeling is in combinatie met de andere maatregelen effectief gebleken. Tegelijkertijd is de impact van de bezoeksregeling groot. Voor mensen in de laatste fase van hun leven en voor hun naasten is onderling contact met hun naasten van essentieel belang. Het kabinet wil bewoners en hun naasten perspectief te bieden door gefaseerde en gecontroleerde versoepeling van de bezoeksregeling³⁷. Aan het Outbreak Management Team (OMT) is advies over de randvoorwaarden gevraagd. Het OMT heeft vastgesteld dat, hoewel versoepeling van de bezoeksregeling onvermijdelijk risico's met zich meebrengt, het voorstel voorziet in een weloverwogen aanpak waarbij deze risico's worden geminimaliseerd.

De versoepeling van de bezoeksregeling gebeurt onder voorwaarden in een aantal fasen. De eerste fase, die is gestart op 11 mei 2020, bestaat uit 26 verpleeghuislocaties. Vervolgens wordt in de tweede fase, die ingaat op 25 mei 2020, opgeschaald naar meer locaties. Het uiteindelijke perspectief is dat de huidige bezoeksregeling voor geheel Nederland versoepeld wordt. Als de ontwikkelingen qua aantal besmettingen positief verlopen, zal de bezoeksregeling op het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel, zich al in het stadium bevinden dat in het gehele land beperkt bezoek mogelijk is. Desalniettemin zal het nodig kunnen zijn dat er opnieuw maatregelen moeten worden getroffen indien dat nodig is ter voorkoming van de verspreiding van covid-19. Op grond van het tweede lid kan bij regeling van Onze Minister worden geregeld dat er beperkingen gelden bij het ontvangen van bezoek voor zorginstellingen of woonvormen in de zorg. Dit kan de minister doen indien er vrees bestaat voor verspreiding van covid-19 binnen de zorginstelling of woonvorm voor de zorg. De minister kan tevens regels stellen indien dat noodzakelijk is ter voorkoming van de verspreiding van covid-19 naar of vanuit de zorginstelling of woonvorm in de zorg. De minister kan op grond van het tweede lid ook voorwaarden verbinden aan toegestaan bezoek. Zo kan de minister besluiten bezoek in het geheel niet toe te staan, of alleen in bepaalde categorieën zorginstellingen het bezoek te beperken. Te denken valt aan bijvoorbeeld verpleeghuizen. Hierbij is het mogelijk voor de minister om per gemeente verschillende vormen van beperking te laten gelden dan wel verschillende uitzonderingen te maken. Een beperking op het toelaten van bezoek in een ministeriële regeling dient noodzakelijk en proportioneel te zijn. Zonder die maatregelen zouden covid-19 zich verder kunnen verspreiden. De maatregelen zijn nodig om de volksgezondheid te beschermen. Wanneer de minister een beperking oplegt, dient een zorgaanbieder zich aan die regeling te houden en conform en bezoek derhalve niet toe te staan.

Het toezicht is op grond van artikel 64 van de Wpg belegd bij de ambtenaren van de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (IGJ). De zorgplicht en de regels die de minister kan stellen op grond van het derde lid, richten zich tot zorgaanbieders. De Minister van VWS heeft de bevoegdheid om de zorgaanbieder een schriftelijke aanwijzing te geven indien hij van oordeel is dat de niet bij de zorg betrokken personen de regels onvoldoende in acht kunnen nemen. In een spoedeisende situatie kan een bevel worden gegeven. Indien het bevel mondeling wordt gegeven, wordt het zo spoedig mogelijk op schrift gesteld en bekendgemaakt. De Minister van VWS kan deze bevoegdheden mandateren aan de ambtenaren van de IGJ. De zorgaanbieder is verplicht binnen de daarbij gestelde termijn aan de aanwijzing onderscheidenlijk onmiddellijk aan het bevel te voldoen. Voor de formulering van deze leden is aangesloten bij artikel 58l (derde en vierde lid).

De IGJ houdt toezicht op naleving door de zorgaanbieders, en niet op naleving door bezoekers. Een zorgaanbieder moet er bijvoorbeeld voor zorgen dat bezoekers redelijkerwijs afstand tot elkaar en patiënten en cliënten kunnen houden. Mochten bezoekers zich niet houden aan de gedragsregels, dan wordt van de zorgaanbieder verwacht dat zij bezoekers daarop aanspreekt. Mochten bezoekers geen gehoor geven bij de zorgaanbieder, dan kan in het uiterste geval de zorgaanbieder de politie inschakelen om onwillige bezoekers te verwijderen.

Aangezien dit artikel een specifieke zorgplicht bevat voor zorgaanbieders en zorginstellingen, is de in artikel 58l opgenomen zorgplicht niet van toepassing verklaard. Hiermee wordt voorkomen dat

³⁷ Een en ander in overleg met de sector en met actieve inbreng van een brede klankbordgroep bestaande uit bestuurders, zorgprofessionals, wetenschappers, ethici en vertegenwoordigers van bewoners en naasten.

twee conflicterende zorgplichten van toepassing zouden zijn. Voorts is artikel 58n niet van toepassing verklaard. De in artikel 58l opgenomen zorgplicht geldt niet voor woningen en artikel 58n biedt ter zake van woningen een (aanvullend) instrumentarium zodat de burgemeester zo nodig ook in woningen kan optreden. Aangezien artikel 58o, en derhalve het toezicht van de IGJ, reeds ziet op zorg die in de woning wordt verleend, is dat aanvullend instrumentarium van artikel 58n niet nodig voor de zorg (vijfde lid).

Artikel 58p [Personenvervoer]

Artikel 58p regelt specifieke maatregelen met betrekking tot het personenvervoer. Dit begrip omvat al het vervoer van personen, waaronder ook het vervoer geregeld in de Wet personenvervoer. Het artikel geeft de Minister van VWS de bevoegdheid om bij ministeriële regeling een verbod op het verrichten van personenvervoer in te stellen.

Omdat de capaciteit van allerlei voorzieningen in het openbaar vervoer beperkt is, kan het noodzakelijk zijn om regels te stellen voor de verdeling van die beperkte capaciteit. Dit onderdeel voorziet in een grondslag voor het stellen van deze regels. Gedacht kan worden aan het stellen van prioriteitsregels voor het gebruik van het openbaar vervoer of bijvoorbeeld aan het verplicht stellen van het vooraf reserveren van een reis met het openbaar vervoer. Het is denkbaar dat deze eisen ook worden gesteld aan andere vormen van personenvervoer dan openbaar vervoer. Bij het stellen van regels kan zo nodig onderscheid worden gemaakt naar doelgroepen van personen die gebruikmaken van het personenvervoer en naar typen van personenvervoer.

Ook voor ministeriële regelingen op grond van dit artikel geldt dat deze worden vastgesteld door de Minister van VWS in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad en dat deze onverwijld in afschrift worden toegezonden aan het parlement (art. 58b). In verband met de aard van het onderwerp worden deze ministeriële regelingen vanzelfsprekend voorbereid in samenspraak met de Minister en/of Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel 58q [Onderwijsinstellingen]

Artikel 58q regelt specifieke maatregelen met betrekking tot onderwijsinstellingen. Dit begrip omvat scholen, (bekostigde en niet bekostigde) instellingen en rechtspersonen voor hoger onderwijs als bedoeld in de onderwijswetten. Hieronder vallen ook onderwijsinstellingen op Caribisch Nederland.

Het eerste lid van dit artikel geeft de Minister van VWS de bevoegdheid om bij ministeriële regeling te besluiten tot een geheel of gedeeltelijk verbod op het verrichten van onderwijsactiviteiten, waaronder begrepen examinering, in onderwijsinstellingen indien dit naar zijn oordeel noodzakelijk is in de bestrijding van een epidemie van het virus of een directe dreiging daarvan.

In het artikel wordt nadrukkelijk de mogelijkheid geboden om in het besluit uitzonderingen op het verbod te formuleren. Hierbij kan gedacht worden aan de uitzonderingen genoemd in de modelnoodverordeningen COVID-19 van het Veiligheidsberaad. Het gaat hierom: de organisatie van onderwijs op afstand, de opvang en begeleiding van specifieke groepen leerlingen of studenten, de organisatie van en voorbereiding op toetsen en examens, en onderwijs in residentiële instellingen. Tevens kan gedacht worden aan het verlenen van praktijkonderwijs.

Dit artikel biedt ook een grondslag voor de Minister van VWS om beperkingen en voorwaarden stellen aan het verrichten van onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen. Hierbij kan gedacht worden aan het aantal leerlingen of studenten dat in de onderwijsinstelling aanwezig mag zijn of het aantal uren in een bepaalde periode dat de onderwijsinstelling onderwijsactiviteiten mag verrichten.

Het artikel biedt expliciet de ruimte om te differentiëren tussen onderwijsinstellingen. Zo kan de bestrijding van de epidemie van het virus noodzaken om enkel een verbod in te stellen voor scholen in het voortgezet onderwijs of voor onderwijsinstellingen in een bepaalde regio.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat de bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde maatregelen onverkort van toepassing blijven op onderwijsinstellingen bij de uitvoering van de activiteiten die uitgezonderd zijn van het verbod.

Ook voor ministeriële regelingen op grond van het eerste lid van dit artikel geldt dat deze worden vastgesteld door de Minister van VWS in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad en dat deze onverwijld in afschrift worden toegezonden aan het parlement (artikel 58b). In verband met de aard van het onderwerp worden deze ministeriële regelingen vanzelfsprekend voorbereid in samenspraak met de bewindspersoon of bewindspersonen van het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die het aangaat.

Het tweede lid bevat een specifieke voorziening voor het toezicht op de naleving van een verbod op onderwijsactiviteiten of op aan onderwijsactiviteiten gestelde beperkingen of voorwaarden. Met dat toezicht worden uit praktisch oogpunt die ambtenaren van de onderwijsinspectie belast die reeds toezichthouder zijn met betrekking tot de naleving van onderwijswetgeving. Het toezicht op de naleving omvat geen bevoegdheid tot het opleggen van sancties.

Artikel 58r [Kinderopvang]

Artikel 58r betreft de tijdelijke maatregelen met betrekking tot kinderopvang als bedoeld in de Wet kinderopvang. Dit begrip omvat zowel opvang bij een kindercentrum als gastouderopvang, waarbij het ook kan gaan om buitenschoolse opvang. Ook voor ministeriële regelingen op grond van dit artikel geldt dat deze worden vastgesteld door de Minister van VWS in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad en dat deze onverwijld in afschrift worden toegezonden aan het parlement (art. 58b). In verband met de aard van het onderwerp worden deze ministeriële regelingen vanzelfsprekend voorbereid in samenspraak met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

In het eerste lid is de bevoegdheid opgenomen voor de Minister van VWS om bij ministeriële regeling een geheel of gedeeltelijk verbod op het geopend hebben van voorzieningen voor kinderopvang en gastouderopvang te regelen, indien dit naar zijn oordeel noodzakelijk is voor de bestrijding van een epidemie van het virus of een directe dreiging daarvan. Een gedeeltelijk verbod kan bijvoorbeeld zien op een beperking van het aantal kinderen dat in het verblijf mag worden opgevangen, een regionale beperking, of een beperking van het aantal uren in een bepaalde periode dat het verblijf open mag zijn. Dit laatste is vooral van belang voor buitenschoolse opvang, in de situatie waarin onderwijsinstellingen gedeeltelijk worden gesloten. De mogelijkheid om kinderopvang alleen open te houden voor de periodes waarin het basisonderwijs is gesloten, strekt ertoe te voorkomen dat houders van voorzieningen voor kinderopvang of gastouderopvang onevenredig zwaar belast worden bij het bieden van (nood)opvang.

Het tweede lid verduidelijkt welke voorzieningen voor kinderopvang en gastouderopvang deels of geheel open kunnen blijven in het geval dat tot algemene sluiting wordt besloten. Onderdeel a ziet op kindercentra en voorzieningen voor gastouderopvang die opvang bieden aan kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen. Indien van deze uitzonderingsgrond gebruik wordt gemaakt, worden bij ministeriële regeling de beroepen en processen aangewezen waar dit onderdeel betrekking op heeft. Op grond van onderdeel b kunnen verschillende soorten voorzieningen voor kinderopvang en gastouderopvang volledig of deels open worden gehouden, gekoppeld aan de leeftijd van de kinderen. Om snel in te kunnen spelen op eventuele gewijzigde medische inzichten over rol van kinderen in de verspreiding van het virus, worden de leeftijdscategorieën bij ministeriële regeling vastgesteld. Onderdeel c betreft op het open houden van kindercentra en voorzieningen voor gastouderopvang voor kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of een moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. Deze uitzonderingen komen overeen met de uitzonderingen van de modelnoodverordening COVID-19 van het veiligheidsberaad. Gelet op de bewoordingen van het eerste lid, zijn de uitzonderingen in het tweede lid niet bedoeld als een limitatieve opsomming. Organisaties voor kinderopvang werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang. Medewerking hoeft niet te worden verleend als de beroepskracht-kindratio in de zin van de Wet kinderopvang wordt overschreden, doordat opvang

geboden moet worden aan kinderen waarvoor de kinderopvang geen gecontracteerde opvang behoeft te leveren.

Het derde lid betreft noodopvang. Indien wordt besloten om kinderopvang tijdelijk deels of volledig te verbieden, kan daarbij tegelijkertijd de opdracht aan burgemeesters worden gegeven om noodopvanglocaties bekend te maken. Deze locaties dienen opvang te kunnen bieden aan kinderen als bedoeld in het tweede lid, in het bijzonder onderdeel a. Op deze locaties zijn de eisen, genoemd in hoofdstuk 1, afdeling 3, paragraaf 2, van de Wet kinderopvang van overeenkomstige toepassing. Dit betreft de kwaliteitseisen, genoemd in de artikelen 1.48d tot en met 1.57d van die wet. Bij ministeriële regeling kunnen daarvan eisen worden uitgezonderd of versoepeld, om noodopvanglocaties te ontlasten indien naleving van de eisen die gelden voor reguliere kinderopvang een onevenredige belasting zou betekenen. Waar het uitzondering van kwaliteitseisen met betrekking tot onderdeel a betreft, staat het belang van het kind voorop, en komt dus veel gewicht toe aan het belang van kinderen, maar ook ouders en personeel, van een veilige en gezonde opvangomgeving. Dit dient bij het opstellen van de ministeriële regeling te worden afgewogen tegen het eveneens zwaarwegende belang van de samenleving dat de ouders dankzij noodopvang beter in staat te zijn de vitale processen of cruciale beroepen te kunnen uitoefenen.

Ook onderwijsinstellingen kunnen worden aangewezen als noodopvanglocatie. Het aanwijzen van onderwijsinstellingen als opvanglocaties zal alleen aan de orde zijn, indien zij hun onderwijsactiviteiten moeten beperken of staken op grond van artikel 58p en er dus ruimte is voor opvang.

Op grond van het vijfde lid worden enkele bepalingen uit de Wet kinderopvang van overeenkomstige toepassing verklaard met betrekking tot de handhaving van de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels in de kinderopvang. Daarmee worden dezelfde instanties die toezicht houden op de naleving van de Wet kinderopvang bevoegd gemaakt om toezicht te houden op de naleving van tijdelijke maatregelen voor kinderopvang die voortvloeien uit de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 en handhavingsmaatregelen te nemen. Dit betreft dan de handhaving in de kinderopvang van zowel de algemene regels op grond van § 2 als de specifieke regels op grond van artikel 58r. Concreet betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders toeziet op de naleving en dat de directeur publieke gezondheid van de GGD is aangewezen als toezichthouder, die daartoe incidenteel en bij gebleken tekortkomingen nadere onderzoeken kan verrichten en een inspectierapport kan opmaken overeenkomstig de regels in de Wet kinderopvang (art. 1.61 en 1.62, vierde en vijfde lid, en 1.63 Wet kinderopvang). De Minister van SZW kan beleidsregels op te stellen voor deze onderzoeken (art. 1.64 Wet kinderopvang). Verder kan het college van burgemeester en wethouders aan de houder van een kinderopvangverblijf bij niet of onvoldoende naleving van de regels een schriftelijke aanwijzing geven en kan de directeur publieke gezondheid van de GGD in acute situaties een schriftelijk bevel geven (art. 1.65 Wet kinderopvang). Om die reden is de aanwijzingsbevoegdheid van de Minister van VWS uit artikel 58l buiten toepassing verklaard. Ook kan het college van burgemeester en wethouders onder omstandigheden een exploitatieverbod opleggen (art. 1.66 Wet kinderopvang).

Voor Caribisch Nederland is het vijfde lid uitgezonderd, omdat de Wet kinderopvang hier niet van toepassing is. Dat betekent dat voor de kinderopvang in Bonaire, Sint Eustatius en Saba artikel 58l, tweede en vierde lid, dat wel van toepassing is en de Minister van VWS de nodige aanwijzingen en bevelen kan geven. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd aan het bestuurscollege of de lokale gezondheidsdienst.

§ 4. Overige bepalingen

Artikel 58s [Regelgeving gemeenten en openbare lichamen Caribisch Nederland]

De hoofdelementen van de maatregelen die nodig zijn voor de bestrijding van de epidemie zijn vastgelegd in de Wet publieke gezondheid en worden verder uitgewerkt in lagere regelgeving. Die normen en maatregelen betreffen ook de gang van zaken op openbare en publieke plaatsen die nu als gemeentelijk belang (autonoom) door gemeenten ter hand genomen (kunnen) worden. Inwerkingtreding van dit wetsvoorstel en de daarop gebaseerde regelgeving heeft (gelet op de

artikelen 121 en 122 van de Gemeentewet) gevolgen voor de bestaande gemeentelijke regelgeving en de regelgevende bevoegdheid nadien. De huidige noodverordeningen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 worden in opdracht van de Minister van VWS ingetrokken gelijktijdig met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Artikel 176, zevende lid is in artikel 39 Wet veiligheidsregio's van toepassing verklaard waaruit volgt dat de verordeningen worden ingetrokken op het moment dat de voorzitter van oordeel is dat de omstandigheden zodanig zijn dat de voorschriften niet langer noodzakelijk zijn. Met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel en de daarop gebaseerde algemene maatregel van bestuur en ministeriële regelingen, zijn de noodverordeningen niet langer noodzakelijk.

Voor zover gemeentelijke verordeningen bepalingen bevatten die gericht zijn op de bestrijding van het virus zouden deze gelet op artikel 122 Gemeentewet van rechtswege vervallen en - afhankelijk van de inhoud - op grond van artikel 121 Gemeentewet opnieuw kunnen worden vastgesteld. Om te voorkomen dat gemeentelijke voorschriften van rechtswege zouden vervallen terwijl zij geen doorkruising van het bij of krachtens deze wet bepaalde inhouden, is in het eerste lid bepaald dat artikel 122 Gemeentewet niet op die voorschriften van toepassing is. Die gemeentelijke voorschriften behouden daarmee hun geldigheid zolang op lokaal niveau niet anders wordt besloten. Gemeentelijke voorschriften gericht op de bestrijding van de epidemie die in strijd zijn met de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels vervallen wel van rechtswege. Hetzelfde is het geval voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba; artikel 216 van de WolBES is niet van toepassing op de eilandsverordeningen met hetzelfde onderwerp, voor zover die voorschriften niet in strijd zijn met het of krachtens dit hoofdstuk geregelde en die blijven daarmee van kracht.

Die notie geldt ook voor de algemene aanvullingsbevoegdheid die gemeenten op grond van artikel 121 Gemeentewet bezitten: hogere regelingen mogen worden aangevuld in het geval de hogere regeling niet uitputtend is bedoeld en de gemeentelijke verordeningen die hogere regeling niet feitelijk doorkruist. Hoofdonderwerpen zoals de al dan niet categoriale sluiting van publieke plaatsen of het al dan niet verplicht dragen van mondkapjes zijn onderwerpen die landelijk worden bepaald. Wel kunnen gemeenten aanvullend regels stellen over bijvoorbeeld openingstijden in de horeca door deze te verruimen of te verkorten in relatie tot de bestrijding van het virus al naar gelang dat op lokaal niveau noodzakelijk wordt geacht. Gemeenten ter bestrijding van het virus bijvoorbeeld regels stellen met betrekking tot de inrichting van wegen. Dat betekent bijvoorbeeld dat gemeenten met het oog op de volksgezondheid kunnen besluiten dat voetpaden slechts in één looprichting mogen worden betreden en dat ter preventie weggedeelten voor verkeer afgesloten kunnen worden om te voorkomen dat op een bepaalde plaats groepsvorming plaatsvindt. Indien een dergelijk voorschrift niet bij of krachtens verordening is gegeven laat dit onverlet dat de burgemeester tot een dergelijk voorschrift kan komen gelet zijn bevelsbevoegdheid in artikel 58n van deze wet. Voor Caribisch Nederland geldt artikel 215 van de WolBES.

Artikel 58t [Informatievoorziening]

Naast de bevoegdheid die de minister op grond van de Gemeentewet heeft om in incidentele gevallen bericht en raad te vragen van de burgemeester, is er in deze situatie behoefte aan een goed beeld van de gevolgen van de uitvoering van deze wet. Daarom wordt in de wet een verplichting opgenomen tot het verstrekken van structurele informatie. Om ook in de regio voldoende zicht te houden op ontwikkelingen en het gesprek te kunnen voeren over eventuele verschillen in aanpak en invulling, wordt de informatie verzameld door de voorzitter van de veiligheidsregio. Het gaat daarbij uitdrukkelijk niet om het houden van toezicht, maar om het voorzien in een informatiebehoefte om effectief te kunnen blijven gedurende deze situatie.

Artikel 58u [Last onder bestuursdwang en last onder dwangsom]

Ter wille van de effectiviteit van de te nemen maatregelen is van belang dat deze ook kunnen worden gehandhaafd via een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom (zgn. herstelsancties). Overeenkomstig de systematiek van de Wpg worden bevoegdheden tot oplegging van een last onder bestuursdwang of dwangsom opgenomen in hoofdstuk Va zelf (nieuw artikel 58u) en dus niet in hoofdstuk VII (handhaving). Voor het overgrote deel van de maatregelen wordt voorzien in een bevoegdheid om overtreding daarvan te herstellen of te beëindigen via een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom. Waar een bevoegdheid tot oplegging van

een last onder bestuursdwang is toegekend, omvat deze ingevolge artikel 5:32 Awb mede de bevoegdheid om in plaats daarvan een last onder dwangsom op te leggen. Deze bevoegdheid behoeft dus niet nog eens afzonderlijk te worden toegekend. Waar het gaat om de handhaving van het in acht nemen van de veilige afstand, het verbod op groepsvorming, verboden om aanwezig te zijn op bepaalde plaatsen of het verbod om deel te nemen aan verboden evenementen, ligt een last onder bestuursdwang minder voor de hand, zodat daar in beginsel alleen is voorzien in de bevoegdheid tot oplegging van een last onder dwangsom. Waar het openbare en publieke plaatsen betreft, ligt het in de rede om de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang of dwangsom toe te kennen aan de burgemeester, voor zover hij daartoe niet reeds bevoegd is op grond van artikel 125, derde lid, Gemeentewet waar het gaat om de handhaving van regels die hij uitvoert. Bij besloten plaatsen is de bevoegdheid toegekend aan de Minister van VWS, behalve in die gevallen waar het gaat om handhaving van regels die de burgemeester uitvoert (bijvoorbeeld voorschriften en beperkingen die zijn verbonden aan een door de burgemeester te verlenen ontheffing van het groepsvormingsverbod; art. 58g, vierde lid), omdat in die gevallen de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang of dwangsom ingevolge artikel 125, derde lid, Gemeentewet reeds toekomt aan de burgemeester. Om complicaties van samenloop te vermijden, geldt voor de handhaving van elke maatregel dat steeds slechts één bestuursorgaan, namelijk de minister ofwel de burgemeester of gezaghebber, bevoegd is tot het opleggen van een herstelsanctie.

De bevoegdheden die in Europees Nederland zijn toebedeeld aan de burgemeester worden in Caribisch Nederland uitgeoefend door de gezaghebber.

In het als bijlage bij deze memorie gevoegde schema is vermeld door wie op grond van welke wetsbepalingen genoemde bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend. In alle gevallen geldt dat de bevoegdheden tot oplegging van een last onder bestuursdwang of dwangsom feitelijk zullen moeten worden uitgeoefend door ambtenaren aan wie door de minister dan wel de burgemeester of gezaghebber daartoe mandaat is verleend.

Artikel 58v [Tijdelijke regels inzet digitale middelen]

In paragraaf 5 van het algemeen deel van deze memorie is toegelicht met betrekking tot de notificatieapp is de insteek dat de verwerking van persoonsgegevens minimaal zal zijn. Dit geldt ook voor eventuele andere nog te ontwerpen digitale middelen. Dat neemt niet weg, dat verwerking van persoonsgegevens en ook bijzondere persoonsgegevens niet te vermijden is. Ter illustratie: zodra een persoon in de app doorgeeft dat hij besmet is met het virus, geeft hij een bijzondere persoonsgegeven door, ook al is dat gegeven gecodeerd. Daarom voorziet het voorgestelde eerste lid in een grondslag voor de GGD'en om gegevens te mogen verwerken en een grondslag om bij lagere regelgeving waarborgen te kunnen stellen, zodat een zorgvuldige verstrekking en verwerking van de (bijzondere persoons)gegevens verzekerd is. Met "rechten van betrokkene" worden de AVG-rechten van betrokkene bedoeld.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat het gebruik van digitale middelen niet kan worden afgedwongen.

Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat onder "een ieder" als bedoeld in het tweede lid ook de overheid valt en ook de GGD'en. Dit betekent dat het dus inderdaad een ieder verboden is om een ander te verplichten een digitaal hulpmiddel als bedoeld in dit artikel te gebruiken of daar inzage in te geven, waarmee de vrijwilligheid van het gebruik daarvan nog eens duidelijk wordt onderstreept. Verder verbiedt de bepaling ook om derden te verplichten tot het gebruik van andere digitale middelen die gebruikt zouden kunnen worden om te weten te komen of iemand besmet is met het virus. Denk hierbij aan digitale producten die niet afkomstig zijn van officiële gezondheidsinstanties en in omloop zijn via bijvoorbeeld internet of anderszins.

In het derde lid is bepaald dat de algemene maatregelen bestuur bij beide Kamers van de Staten-Generaal wordt nagehangen.

Onderdeel B

Artikel 64b [Grondslag voor aanwijzing andere toezichthouders dan IGJ en NVWA]

In artikel 64 Wpg zijn de ambtenaren van de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (IGJ) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) reeds belast met het toezicht op de naleving van de Wpg en de daarop berustende regels. Dit nalevingstoezicht omvat dus ook de tijdelijke bepalingen die met dit wetsvoorstel in de Wpg worden opgenomen. Het nalevingstoezicht van de IGJ en de NVWA zal zich feitelijk beperken tot overtredingen op publieke en besloten plaatsen. In een aantal gevallen zijn op specifieke publieke en besloten plaatsen met het oog op het toezicht op de naleving van sectorale wetgeving veelal ambtenaren van andere toezichtsinstanties actief. Het ligt uit praktisch oogpunt het meest voor de hand dat deze ambtenaren aldaar tevens toezicht houden op de naleving van de regels uit dit wetsvoorstel. Met het oog daarop wordt in een tijdelijk artikel 64b geregeld dat de Minister van VWS voor toezicht op de naleving op publieke en besloten plaatsen toezichthoudende ambtenaren kan aanwijzen. Dit betreft dus het toezicht op de naleving van de algemene regels uit paragraaf 2 en de sectorspecifieke regels uit paragraaf 3 van hoofdstuk Va. Daarbij is een uitzondering gemaakt voor de artikelen 58r en 58q, omdat in die artikelen zelf reeds specifieke voorzieningen zijn getroffen voor het toezicht op de naleving.

Overigens volgt uit de reikwijdte van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet (veilige en gezonde arbeidsomstandigheden) en uit de Arbeidsveiligheidswet BES dat de op grond van art. 24 lid 1 onderscheidenlijk art. 2 lid 5 van die wetten aangewezen toezichthouders (ambtenaren van de Inspectie SZW) in het kader van het toezicht op de naleving van die wetten tevens toezicht zullen houden op de naleving van de bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg vastgestelde regels op de werkplek.

In het als bijlage bij deze memorie gevoegde schema is vermeld voor welke normen welke toezichthouders zijn of kunnen worden aangewezen.

Onderdeel C

Dit artikel biedt een aanvullende mogelijkheid om buitengewone opsporingsambtenaren aan te wijzen, zoals nader toegelicht in paragraaf 8.3 van het algemeen deel van deze memorie.

*Onderdeel D**Artikel 68bis [Strafbaarstellingen en strafsancties regels hoofdstuk Va]*

Zoals uiteengezet in paragraaf 8.3 van het algemeen deel gaat het wetsvoorstel uit van strafrechtelijke sanctionering. Dit tijdelijke artikel bevat daartoe alle strafbaarstellingen en strafsancties van de daarvoor in aanmerking komende tijdelijke bepalingen uit het voorgestelde hoofdstuk Va. Tot op heden loopt de strafbaarstelling van het niet naleven van de coronamaatregelen via artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht (Sr), waarin de overtreding van noodverordeningen strafbaar is gesteld. De daarin geregelde strafsanctie is hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie (ten hoogste € 4.350). De betreffende strafbare feiten zijn overtredingen.

Het wetsvoorstel sluit hier in grote trekken bij aan. Op de meeste strafbare feiten wordt een strafsanctie gesteld van hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie. Een uitzondering naar beneden wordt gemaakt voor overtredingen van het verbod om de veilige afstand te houden, het groepsvormingsverbod, het verbod om als publiek aanwezig te zijn op een gesloten publieke plaats en het verbod om deel te nemen aan een verboden evenement. Hier ligt een lagere strafsanctie in de rede, namelijk hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de eerste categorie (ten hoogste € 435). Een uitzondering naar boven is gemaakt voor overtreding van artikel 58v, tweede lid (verbod om een ander ete verplichten om digitale middelen voor bron- en contactonderzoek te gebruiken), dat wordt bestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de derde categorie (€ 8.700). Alle strafbare feiten zijn aangemerkt als overtredingen. Aangezien voor alle strafbare feiten hechtenis mogelijk is, kan ook een taakstraf worden opgelegd (vgl. art. 9, tweede lid, Sr).

In bepaalde omstandigheden zal een strafbaar feit kunnen worden begaan in de uitoefening van een beroep of bedrijf, bijvoorbeeld overtreding van het verbod om een bij ministeriële regeling aangewezen publieke plaats voor publiek geopend te hebben, zoals een winkel, café, restaurant of

theater (art. 58h, eerste lid). Overwogen is om voor die gevallen de strafbaarstellingen onder te brengen in de Wet op de economische delicten. Daarvan is afgezien om de strafrechtelijke handhaving niet onnodig te bemoeilijken. Niet altijd zal immers eenduidig zijn vast te stellen of een strafbaar feit wordt begaan in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Bij het voorgaande is van belang dat indien een maximum geldboete van € 4.350 bij veroordeling van een rechtspersoon in bepaalde omstandigheden een passende bestraffing toelaat, een geldboete kan worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag van de derde categorie, zijnde € 8.700 (art. 23, zevende lid, eerste zin, Sr). Dit geldt ook bij veroordeling van een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, een maatschap, een rederij of een doelvermogen (art. 23, achtste lid, Sr). In het als bijlage bij deze memorie gevoegde schema is vermeld op welke overtredingen strafbaar zijn gesteld en welke strafsancities gelden.

Onderdeel E

Artikel 68b

In artikel 58r, derde lid, tweede en derde zin, en vierde lid, worden enkele regels en handhavinginstrumenten uit de Wet kinderopvang van overeenkomstige toepassing verklaard voor de bij of krachtens dit hoofdstuk gestelde regels in de kinderopvang. Aangezien de Wet kinderopvang geen territoriale werking heeft ten aanzien van de openbare lichamen, is, worden deze bepalingen uitgezonderd van toepassing op de BES. De uitzondering van artikel 58r, vijfde lid, heeft tot gevolg dat artikel 58l, tweede en vierde lid, geldt ten aanzien van de kinderopvang op de openbare lichamen. De regeling van de kinderopvang is verder een autonome eilandelijke aangelegenheid en dat betekent dat in aanvulling op artikel 58r de eilandsraden nadere regels kunnen stellen ten aanzien van de eisen aan de kwaliteit van de verblijven die met toepassing artikel 58r, derde lid, eerste zin, worden aangewezen als noodopvang en de handhaving.

Onderdeel F

Artikel 68ka [Last onder dwangsom BES]

Hoofdstuk VIIa van de Wpg bevat enkele bijzondere bepalingen voor de toepassing van de Wpg in Caribisch Nederland. De artikelen 68i tot en met 68k in dat hoofdstuk bevatten diverse regels voor het toepassing van bestuursdwang. Die regels zijn noodzakelijk omdat de Awb niet van toepassing is in Caribisch Nederland.

Het voorgestelde artikel 68ka voegt een regeling toe voor het opleggen van een last onder dwangsom. Dit is wenselijk omdat het voorgestelde artikel 58u ook het opleggen van een last onder dwangsom mogelijk maakt (door de Minister van VWS of door de gezaghebber) en omdat erin moet worden voorzien dat in plaats van een last onder bestuursdwang ene last onder dwangsom kan worden opgelegd. Eenvoudigheidshalve worden daartoe in artikel 68ka de daarvoor in aanmerking komende regels uit de Awb van toepassing verklaard. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- geen oplegging van een last onder dwangsom voor zover voor de overtreding een rechtvaardigingsgrond bestaat (art. 5:5 Awb);
- geen cumulatieve herstelsanctie mogelijk (art. 5:6);
- preventieve toepassing last onder dwangsom (art. 5:7);
- meerdaadse samenloop (art. 5:8);
- verplichte elementen van de beschikking tot oplegging van een last onder dwangsom (art. 5:9 Awb);
- regel dat de verbeurde dwangsom toekomt aan het bestuursorgaan dat de last onder dwangsom heeft opgelegd (art. 5:10 Awb);
- definitie van last onder dwangsom (art. 5:31d Awb);
- regeling dat in plaats van een last onder bestuursdwang een last onder dwangsom kan worden opgelegd (art. 5:32 Awb);
- inhoud van een last onder dwangsom (art. 5:32a Awb);
- modaliteiten en hoogte van een last onder dwangsom (art. 5:32b);
- betaaltermijn van zes weken (art. 5:33);
- opschorting, opheffing en vermindering van een dwangsom (art. 5:34);
- invorderingsbeschikking (art. 5:37);
- verval van de invorderingsbeschikking (art. 5:38).

Voor de invordering geldt een verjaringstermijn van één jaar (dezelfde termijn als in artikel 5:35 Awb). Verder gelden voor de invordering dezelfde regels als in artikel 68k Wpg zijn vastgelegd voor de invordering van de kosten van bestuursdwang.

Artikelen II en III [Wijziging Arbeidsomstandighedenwet en Arbeidsveiligheidswet BES]

Van een werkgever wordt op basis van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet verwacht dat hij zorgt voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers, en een beleid voert gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden. Hoewel met betrekking tot eigenschappen en gedragingen van het novel coronavirus (2019-nCov) nog het nodige onbekend is (onder meer de onbekendheid van het werkingsmechanisme en het ontbreken van profylaxe), is wel duidelijk dat het een virus betreft met grote impact op mensen, en dus ook op werknemers, en de maatschappij. Werkgevers moeten zich dan ook houden aan van overheidswege ter zake gestelde voorschriften zoals deze zijn vervat in het bepaalde bij of krachtens het in dit wetsvoorstel voorgestelde hoofdstuk Va van de Wpg, en zo nodig aanvullende bedrijfsspecifieke maatregelen treffen om het risico op besmetting met 2019-nCov te vermijden. Die bedrijfsspecifieke maatregelen kunnen ook zijn opgenomen in door de Inspectie SZW getoetste arbocatalogi, die zijn opgenomen in de Beleidsregel arbocatalogi 2019.

Uit het voorgaande vloeit voort dat gelet op de reikwijdte van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet de op grond van die wet aangewezen toezichthouders (ambtenaren van de Inspectie SZW) tevens toezicht zullen houden op de naleving van de bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg vastgestelde regels op de werkplek.

De Arbeidsomstandighedenwet bevat in artikel 28 de algemene bevoegdheid voor de toezichthouder (met name de Inspectie SZW) om werkzaamheden stil te leggen indien er ernstig gevaar is voor personen. In veel gevallen zal die algemene bevoegdheid toereikend zijn voor de Inspectie SZW om adequaat te kunnen optreden en handhaven. Zoals reeds is opgemerkt, is er met betrekking tot de eigenschappen en gedragingen van 2019-nCov nog het nodige onbekend. Hierdoor is soms moeilijk vast te stellen of er op dat moment sprake is van ernstig gevaar. Dientengevolge wordt hier de algemene bevoegdheid verruimd. Het grote belang voor werknemers en de maatschappij om de kans op besmetting met dit virus te vermijden, rechtvaardigt deze verruiming. Door middel van het voorgestelde zevende lid van artikel 28 wordt het mogelijk dat personen niet mogen verblijven in door de toezichthouder aangewezen plaatsen of dat door de toezichthouder aangewezen werkzaamheden worden gestaakt dan wel niet mogen aanvangen, indien de werkgever bij of krachtens wettelijk voorschrift voorgeschreven maatregelen dan wel andere maatregelen die de kans op besmetting met genoemd virus gezien de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening kunnen beperken, in ernstige mate niet treft. Het gaat dan om situaties waarin bijvoorbeeld, in weerwil van de overheidsmaatregelen en – adviezen, zieke werknemers toch aanwezig zijn op het werk, wezenlijke hygiënische maatregelen ontbreken, werknemers zonder andere beschermende maatregelen veel te dicht bij elkaar werken etc. Het doel van de stillegging is het door de werkgever onmiddellijk beëindigen van het risicoverhogende gedrag en het herstellen van de juiste bescherming. Hier kan ook sprake zijn voortschrijdende ontwikkelingen. De Inspectie SZW kan in eerste instantie van oordeel zijn dat de situatie een waarschuwing rechtvaardigt, waarbij de werkgever alsnog de gelegenheid krijgt de vereiste maatregelen te treffen. Laat hij dat na, dan ontstaat een situatie dat toepassing van de stilleggingsbevoegdheid onvermijdelijk wordt.

Met betrekking tot de Arbeidsveiligheidswet BES wordt voorgesteld eveneens een aanvullende bepaling op te nemen die in Caribisch Nederland gericht is op het staken van de arbeid.

De aanvullende bevoegdheden in de Arbeidsomstandighedenwet en de Arbeidsveiligheidswet BES hebben een tijdelijk karakter. De looptijd en de wijze van verval zijn identiek aan die van de tijdelijke bepalingen in hoofdstuk Va Wpg (zie artikel V).

Artikel IV [Wijziging Wet kinderopvang]

Door de uitzonderlijke situatie in verband met het novel coronavirus (2019-nCov) is gebleken dat het voor gastouders en houders van kindercentra en voorzieningen voor gastouderopvang extra moeilijk kan zijn om te voldoen aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang. In het bijzonder gaat het dan om kwaliteitseisen die samenhangen met de inzet van voldoende gekwalificeerd personeel, zoals de beroepskracht-kind-ratio en het vaste-gezichten criterium. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van extra personeelsuitval door ziekte(verschijnselen) of als gevolg van door de Rijksoverheid uitgevaardigde richtlijnen verband houdende met het coronavirus, waardoor naleving van bepaalde eisen die gelden voor kinderopvangverblijven in redelijkheid niet kan worden gevergd. Tegelijkertijd bestaat er een grote maatschappelijke behoefte aan voldoende beschikbaarheid van kinderopvang zolang de tijdelijke maatregelen ter bestrijding van het virus van kracht zijn, omdat ouders (in het bijzonder die ouders die werkzaam zijn in cruciale beroepsgroepen en vitale sectoren) daarmee in staat worden gesteld om te blijven werken. Dit is van wezenlijk belang voor het draaiend houden van de Nederlandse maatschappij.

Artikel 1.57e voorziet daarom in de mogelijkheid om een tijdelijke coulancregeling in te stellen ten aanzien van de kwaliteitseisen voor reguliere voorzieningen voor kinderopvang en gastouderbureaus. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan bij ministeriële regeling een tijdelijke vrijstelling verlenen voor houders, in geval van - naar zijn oordeel - overmacht die verband houdt met het coronavirus. De vrijstelling kan worden verleend voor alle soorten kinderopvangvoorzieningen of een gedeelte daarvan, en ten aanzien van een of meerdere artikelen van hoofdstuk 1, afdeling 3, paragraaf 2 van de wet. Daarmee wordt bewerkstelligd dat een houder die vanwege een overmachtssituatie tijdelijk niet kan voldoen aan deze eisen, geen overtreding begaat. Aan de vrijstelling kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden, waarbij gedacht kan worden aan vervangende eisen die redelijkerwijs wel getroffen kunnen worden, afhankelijk van de situatie.

Een vrijstelling geldt voor de duur van ten hoogste twaalf weken. Indien blijkt dat naleving van de kwaliteitseisen waarvan vrijstelling is verleend ook daarna redelijkerwijs niet gevergd kan worden, kan de vrijstelling telkens voor ten hoogste twaalf weken bij ministeriële regeling worden verlengd, op grond van het tweede lid.

Op grond van artikel 1.61, eerste lid, van de Wet kinderopvang, houdt het college toezicht op de naleving van onder meer de bij of krachtens de artikelen 1.49 tot en met 1.59 gestelde regels. Dit omvat dus ook het tijdelijke artikel 1.57e. Bij toezicht en handhaving dient dus rekening te worden gehouden met een tijdelijke versoepeling van de kwaliteitseisen op grond van dit artikel.

De vrijstellingsbevoegdheid heeft een tijdelijk karakter. Omdat de exacte looptijd niet nog is te bepalen zal de intrekking geschieden bij koninklijk besluit op grond van artikel V van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19.

Artikel V [Vervalbepaling]

Dit artikel bevestigt het tijdelijke karakter van deze wet. In beginsel vervallen de via deze wet in de Wpg en elders opgenomen bepalingen een jaar na inwerkingtreding (zie het eerste lid). Omdat echter op dit moment niet is de voorzien hoe de verspreiding van het virus en de bestrijding daarvan verlopen, moet de mogelijkheid bestaan om de werkingsduur te verlengen (zie tweede lid) of de bepalingen juist eerder te laten vervallen (zie derde lid). De systematiek van verlenging of eerdere beëindiging sluit aan bij die van de van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid. Dit houdt in dat de mogelijkheid bestaat om de vervaltermijn zo nodig telkens met twee maanden te verlengen bij koninklijk besluit indien de omstandigheden rond de covid-19-uitbraak daar aanleiding toe geven. Daarbij bepaalt de tweede zin van het tweede lid dat een koninklijk besluit met die strekking eerst zal worden voorgelegd aan de beide Kamers van de Staten-Generaal. Omdat de ontwikkelingen die aanleiding kunnen geven tot zo'n voorstel tot verlenging zeer snel verlopen, wordt een korte voorhangtermijn van één week wenselijk geacht, zodat een besluit om te komen tot verlenging niet langer dan een week voor de vervaldatum genomen zal hoeven worden. Het derde lid maakt het anderzijds mogelijk om bepalingen al op een eerder moment te laten vervallen dan na een jaar. Omdat een koninklijk besluit van deze strekking

slechts een einde maakt aan de tijdelijke wettelijke voorziening is hiervoor geen voorhangprocedure voorzien.

Artikel VI [Terugwijziging art. I, onder E]

Dit artikel houdt verband met het tijdelijke karakter van deze wet en zijn van wetstechnische aard. De wijziging die in artikel 68b van de Wpg is aangebracht via artikel I, onderdeel E, moet na de vervaldatum van de wet weer ongedaan worden gemaakt. Daartoe strekt dit artikel.

Artikel VII [Inwerkingtreding]

Het ligt in de bedoeling dat alle bepalingen van dit wetsvoorstel op hetzelfde tijdstip in werking treden. Omdat thans nog niet vaststaat of alle noodzakelijke uitvoeringsregelgeving en – maatregelen op hetzelfde tijdstip in werking kunnen treden, is zekerheidshalve voorzien in de mogelijkheid van gedifferentieerde inwerkingtreding.

Voorts is het de bedoeling dat het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk in werking treedt. In de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid aan de Eerste Kamer van 18 mei 2020 (Kamerstukken I 2019/20, 35300 VI, AH) is desgevraagd medegedeeld dat het streven erop is gericht de wet op uiterlijk 1 juli 2020 in werking te laten treden. De exacte datum van inwerkingtreding is uiteraard afhankelijk van het verloop van de parlementaire behandeling. Aangezien het gaat om spoedwetgeving kan bij de vaststelling van de datum van inwerkingtreding, indien deze niet 1 juli 2020 zal zijn, worden afgeweken van de de zogeheten vaste verandermomenten. Om die reden zal in elk geval ook worden afgeweken van de minimuminvoeringstermijn van drie maanden (vgl. aanwijzing 4.17, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Aanwijzingen voor de regelgeving).

Artikel VIII [Citeertitel]

Aangezien te verwachten valt dat deze wijzigingswet frequent zal worden aangehaald, wordt voorzien in een citeertitel, waarin ook de tijdelijkheid van deze wet tot uitdrukking is gebracht.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING

Schema handhaving Tijdelijke wet maatregelen covid-19

Overtreding van	Waar?	Toezicht op de naleving door ..... + wettelijke grondslag ¹	Opsporing door .... + wettelijke grondslag ²	Bestuursrechtelijke herstelsanctie + bevoegd bestuursorgaan + wettelijke grondslag ³	Strafrechtelijke sanctie + wettelijke grondslag ⁴
verbod op niet houden van veilige afstand (art. 58f lid 1 Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
verbod op niet houden van veilige afstand (art. 58f lid 1 Wpg)	publieke plaats	door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)

¹ In art. 64 Wpg zijn de ambtenaren van de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (IGJ) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) reeds belast met het toezicht op de naleving van de Wpg en de daarop berustende regels, dus straks ook van de tijdelijke bepalingen die ingevolge de Twm Covid-19 in de Wpg worden opgenomen. Het nalevingstoezicht van de IGJ en de NVWA zal zich feitelijk beperken tot die overtredingen waar IGJ en/of NVWA in deze kolom expliciet zijn genoemd als toezichthouder. Verder volgt uit de reikwijdte van artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet (veilige en gezonde arbeidsomstandigheden) en uit de Arbeidsveiligheidswet BES dat de op grond van art. 24 lid 1 onderscheidenlijk art. 2 lid 5 van die wetten aangewezen toezichthouders (ambtenaren van de Inspectie SZW) in het kader van het toezicht op de naleving van die wetten tevens toezicht zullen houden op de naleving van de bij of krachtens hoofdstuk Va Wpg vastgestelde regels op de werkplek.

² Deze kolom geldt voor Europees Nederland. Zie voor de aanwijzing van opsporingsambtenaren in Caribisch Nederland paragraaf 7.3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

³ De bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang omvat mede de bevoegdheid tot oplegging van een last onder dwangsom (art. 5:32 Awb; voor Caribisch Nederland van toepassing verklaard in nieuw art. 68ka Wpg). Feitelijk zal de bevoegdheid tot opleggen van een last onder bestuursdwang of dwangsom worden uitgeoefend door ambtenaren die daartoe door het bevoegde bestuursorgaan (minister VWS/burgemeester/gezaghebber) zijn gemandateerd.

⁴ Zie nieuw art. 68bis Wpg. Het wetsvoorstel voorziet niet in bestuursrechtelijke bestraffende sancties.

verbod op niet houden van veilige afstand (art. 58f lid 1 Wpg)	besloten plaats m.u.v. woning	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door minister VWS (art. 58u lid 2 Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
voorschriften/beperkingen vrijstellingsregeling veilige afstand (art. 58f lid 5, 2e zin Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
voorschriften/beperkingen vrijstellingsregeling veilige afstand (art. 58f lid 5, 2e zin Wpg)	publieke plaats	door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
voorschriften/beperkingen vrijstellingsregeling veilige afstand (art. 58f lid 5, 2e zin Wpg)	besloten plaats m.u.v. woning	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door minister VWS (art. 58u lid 2 Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)

groepsvormingsverbod (art. 58g lid 1 Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
groepsvormingsverbod (art. 58g lid 1 Wpg)	publieke plaats	door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder a Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
groepsvormingsverbod (art. 58g lid 1 Wpg)	besloten plaats m.u.v. woning	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5)	- - boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door minister VWS (art. 58u lid 2 Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
voorschriften/beperkingen lokale ontheffing groepsvormingsverbod (art. 58g lid 4, 2e zin Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)

voorschriften/beperkingen lokale ontheffing groepsvormingsverbod (art. 58g lid 4, 2e zin Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
voorschriften/beperkingen lokale ontheffing groepsvormingsverbod (art. 58g lid 4, 2e zin Wpg)	besloten plaats m.u.v. woning	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)
openstellingsverbod winkel, café, restaurant, theater, of andere publieke plaats (art. 58h lid 1 Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 3 onder a Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
aanwezigheidsverbod gesloten winkel, café, restaurant, theater, of andere publieke plaats (art. 58h lid 2 Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder b Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)

voorschriften/beperkingen lokale ontheffing openstellingsverbod (art. 58h lid 3, 2e zin Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WoIBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
evenementenverbod (art. 58i lid 1 Wpg)	overall	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 3 onder a Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
verbod op deelnemen aan verboden evenement (art. 58i lid 2 Wpg)	overall	- IGJ en NVWA - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 4 onder b Wpg)	hechtenis max 1 maand of geldboete max € 435 (art. 68bis lid 1 Wpg)

voorschriften/beperkingen lokale ontheffing evenementenverbod (art. 58i lid 3, 2e zin Wpg)	overall	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 1 en 2 Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 3 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 1 en 2 Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 58u lid 3 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 1 en 2 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58h lid 1 onder a Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)

voorschriften/beperkingen lokale ontheffing van regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 3, 2e zin Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
voorschriften/beperkingen lokale ontheffing van regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 3, 2e zin Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
voorschriften/beperkingen lokale ontheffing van regels minister VWS over hygiënemaatregelen, contactberoepen, publieke voorzieningen en andere maatregelen (art. 58j lid 3, 2e zin Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
zorgplicht publieke plaats (art. 58k lid 1 Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	n.v.t.	-	-

aanwijzing burgemeester/gezaghebber aan rechthebbende publieke plaats (art. 58k lid 2)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
bevel burgemeester/gezaghebber aan rechthebbende publieke plaats (art. 58k lid 4 Wpg)	publieke plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	- opzettelijk: gevangenisstraf max 3 maanden of geldboete max € 8.700 (art. 184 Sr) - niet opzettelijk: hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
zorgplicht besloten plaats (art. 58l lid 1 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	n.v.t.	-	-
aanwijzing minister VWS aan rechthebbende besloten plaats (art. 58l lid 2 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)

bevel minister VWS aan rechthebbende besloten plaats (art. 58l lid 4 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	- opzettelijk: gevangenisstraf max 3 maanden of geldboete max € 8.700 (art. 184 Sr) - niet opzettelijk: hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
bevel burgemeester/gezaghebber openbare plaats (art. 58m Wpg)	openbare plaats	-	- politie (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv)	last onder bestuursdwang of dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	- opzettelijk: gevangenisstraf max 3 maanden of geldboete max € 8.700 (art. 184 Sr) - niet opzettelijk: hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
bevel burgemeester/gezaghebber besloten plaats (art. 58n lid 1 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- - boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	- opzettelijk: gevangenisstraf max 3 maanden of geldboete max € 8.700 (art. 184 Sr) - niet opzettelijk: hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)

verbod burgemeester op aanwezigheid in besloten plaats bij recidive (art. 58n lid 3 Wpg)	besloten plaats	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) - kinderopvang: directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder dwangsom door burgemeester/gezaghebber (art. 125 lid 3 Gem.wet/140 lid 3 WolBES)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
zorgplicht zorgaanbieders (art. 58o lid 1 Wpg)	zorginstelling (= besloten plaats)	IGJ (art. 64 Wpg)	n.v.t.	-	-
regels minister VWS over beperkingen en voorwaarden toegang niet bij zorg betrokken personen tot zorginstellingen (art. 58o lid 2 Wpg)	zorginstelling (= besloten plaats)	IGJ (art. 64 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
aanwijzing van ambtenaar IGJ aan zorgaanbieder (art. 58o lid 3 Wpg)	zorginstelling (= besloten plaats)	IGJ (art. 64 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
verbod op personenvervoer (art. 58p lid 1 Wpg)	diverse plaatsen	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- boa's openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)

regels minister VWS over toegang en gebruik voorzieningen personenvervoer (art. 58p lid 2 Wpg)	diverse plaatsen	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg)	- politie, voor zover openbare plaats (art. 141 onder b Sv) - boa's openbare ruimte; openbaar vervoer (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
verbod op verrichten onderwijsactiviteiten (art. 58q lid 1 Wpg)	onderwijsinstelling (= besloten plaats)	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - Onderwijsinspectie (art. 58q lid 2 Wpg)	door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
regels minister VWS over beperkingen en voorwaarden onderwijsactiviteiten (art. 58q lid 1 Wpg)	onderwijsinstelling (= besloten plaats)	- IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - Onderwijsinspectie (art. 58q lid 2 Wpg)	door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
openstellingsverbod kinderopvang (art. 58r lid 1 Wpg)	kinderopvangverblijf (= besloten plaats)	directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)
regels minister VWS over eisen gebruik beschermingsmiddelen en hygiëne bij gastouderopvang in de woning (art. 58r lid 4 Wpg)	woning (= besloten plaats)	directeur publieke gezondheid GGD (art. 58r lid 5 Wpg)	- boa's milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg)	last onder bestuursdwang of dwangsom door Minister VWS (art. 58u lid 1 onder b Wpg)	hechtenis max 3 maanden of geldboete max € 4.350 (art. 68bis lid 2 Wpg)

verbod om een ander te verplichten tot het gebruik van digitale middelen voor bron- en contactonderzoek (art. 58v lid 2 Wpg)	overall	<ul style="list-style-type: none"> - IGJ en NVWA (art. 64 Wpg) - door minister VWS aangewezen toezichthouders (art. 64a Wpg) 	<ul style="list-style-type: none"> - boa's milieu, welzijn en infrastructuur (art. 142 lid 1 en 2 Sv) - door minister VWS aangewezen boa's (art. 65a Wpg) 	-	<p>hechtenis max 6 maanden of geldboete max € 8.700 (art. 68bis lid 3 Wpg)</p>
--	---------	--	---	---	--